

REGULERINGSKOMMISSIE VOOR ENERGIE IN HET BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

ADVIES (BRUGEL-ADVIES-20230516-367)

met betrekking tot de regeling voor de vergunningen voor
levering en flexibiliteit

Opgesteld op basis van artikel 26ter, § 2, van de ordonnantie
van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de
elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest

16.05.2023

Inhoudsopgave

0	Management summary	4
1	Juridische grondslag	5
2	Inleiding.....	6
3	De huidige juridische regeling van de leveringsvergunningen.....	7
3.1	Algemeen	7
3.1.1	Architectuur van de regeling	7
3.1.2	Verplichting een vergunning te hebben en matiging van de verplichting	7
3.1.3	Beperkte vergunningen en vereenvoudigde vergunningen.....	9
3.1.4	Bevoegdheid van BRUGEL	10
3.2	Vergunningsbesluiten	11
3.2.1	Algemeen.....	11
3.2.2	Toekenningscriteria	11
3.2.3	Toekenningsprocedure.....	12
3.2.4	Verplichtingen die voortvloeien uit het bezit van een vergunning	12
3.2.5	Hernieuwing	12
3.2.6	Verzaking.....	13
3.2.7	Intrekking	13
3.3	Voorstellen voor een wijziging van de regeling	13
3.3.1	Algemeen.....	13
3.3.2	Toetreding tot de markt	14
3.3.3	Behoud op de markt.....	20
3.3.4	Uittreding uit de markt.....	21
3.4	De uitvoering van de regeling van beperkte vergunningen.....	23
4	Nieuwe vergunningen voor flexibiliteits- en aggregatiediensten	25
4.1	Inleiding en context.....	25
4.2	Huidig kader	26
4.2.1	Gebruikssituaties en soort betrokken afnemer	26
4.2.2	Huidig kader	28
4.3	Interpretatie en verduidelijking	29
4.3.1	Het verband tussen flexibiliteits- en aggregatiediensten.....	29
4.3.2	Gevolgen in geval van intrekking van de toegang tot het net van de houder van een vergunning voor diensten.....	30
4.4	Voorstellen - aanbevelingen	31
4.4.1	Kader en procedure voor de behandeling van de aanvraag.....	31
4.4.2	Te vervullen criteria voor de toekenning van een leveringsvergunning voor diensten.....	31
4.4.3	Aanbevelingen inzake de door de houders van een vergunning voor diensten te verstrekken informatie	33
4.4.4	Behoud, intrekking, hernieuwing of overdracht van vergunningen voor diensten	34

4.4.5	Algemene aanbevelingen.....	34
5	Conclusies.....	36
6	Bijlage 1: Wettelijk kader van de Elektriciteitsordonnantie voor de vergunningen voor de levering van flexibiliteits- en aggregatiediensten.....	37
7	Bijlage 2: Ontwerplijst van de inlichtingen die de aanvrager van een vergunning voor dienstverlening moet verstrekken om BRUGEL in staat te stellen zijn onderzoek uit te voeren	39
7.1	Aanvragen voor leveringsvergunningen algemene flexibiliteits- en aggregatiediensten	39
7.2	De aanvraag van een beperkte vergunning voor flexibiliteitsdiensten	41
8	Bijlage 3: Volledige en gedetailleerde lijst van leveranciers.....	42

0 Management summary

De minister heeft BRUGEL om advies gevraagd over de aanpassing van de besluiten inzake de vergunningen met het oog op de integratie van de flexibiliteits- en aggregatievergunningen en de beperkte leveringsvergunningen, concepten die door de Elektriciteitsordonnantie van 17 maart 2022 zijn ingevoerd, evenals de eventuele noodzakelijke verbeteringen die voortvloeien uit de lessen die uit de uitoefening van de bevoegdheid en uit de recente actualiteit zijn getrokken. Daartoe doet BRUGEL in dit advies een reeks aanbevelingen.

BRUGEL stelt voor de voorwaarden voor de toetreding tot, het behoud op en de uittreding van de markt te herzien, met name door middel van geactualiseerde en relevantere criteria en door de communicatie tussen de vergunninghouders en de regulator te versterken. BRUGEL heeft ook bijzondere waakzaamheid besteed aan het aanpassingsvermogen waarvan de regulator blijk moet kunnen geven in het licht van de toenemende diversiteit van de leveringsactiviteit.

BRUGEL stelt dus onder meer voor om de huidige criteria voor het onderzoek van een leveringsvergunningdossier enigszins te wijzigen zodat de kennis van de aanvrager over de Brusselse context alsook zijn *sourcing*- en balanceringsstrategie beter kunnen worden vastgesteld.

Bovendien vindt BRUGEL het ook noodzakelijk dat de vergunning van gedurende vele jaren inactieve leveranciers (met andere woorden leveranciers zonder afnemers) kan worden ingetrokken, op voorwaarde dat dit gerechtvaardigd is. Het zou ook nodig zijn beter toezicht te kunnen houden op de slapende leveranciers (met andere woorden leveranciers die wel afnemers hebben, maar er geen nieuwe meer zoeken). Deze situaties veroorzaken momenteel enige verwarring op de markt, die moet worden weggenomen.

Het lijkt ook wenselijk om de rapportage van de leveranciers te versoepelen, zodat BRUGEL ze kan aanpassen aan de omstandigheden, in het bijzonder wat betreft de nieuwe types beperkte leveringsvergunningen. BRUGEL moedigt de invoering aan van verplichtingen tot informatieoverdracht in geval van stopzetting van de activiteit om de afnemers van de vertrekkende leverancier zo goed mogelijk te beschermen.

Met de nieuwe ordonnantie zijn drie nieuwe concepten van beperkte leveringsvergunningen ontstaan, die in het besluit moeten worden omgezet. Het gaat om beperkingen:

- 1° ofwel tot een aan een bovengrens gebonden hoeveelheid wanneer zij hun financiële waarborg wensen te beperken;
- 2° ofwel tot welbepaalde categorieën van afnemers;
- 3° ofwel tot hun eigen levering, met inbegrip van de levering aan hun eigen filialen.

BRUGEL formuleert een reeks aanbevelingen over de regeling die moet worden ingevoerd voor de vergunningen voor de levering van flexibiliteits- en aggregatiediensten zoals ingevoerd door de wijziging van de Elektriciteitsordonnantie van 17 maart 2022. Voor deze vergunningen, maar ook voor de nieuwe beperkte leveringsvergunningen, stelt BRUGEL voor om dezelfde regels en procedures te volgen als voor de basisregeling, waarbij een ruime beoordelingsmarge wordt gelaten die wendbaarheid mogelijk maakt in een context in volle opbouw.

De uitwisseling van informatie met de aanvragers of de vergunninghouders moet ook mogelijk zijn via een door BRUGEL beheerd portaal.

I Juridische grondslag

Artikel 26ter, § 2, van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de "Elektriciteitsordonnantie") bepaalt als volgt:

"Na advies van Brugel bepaalt de Regering de criteria en modaliteiten voor de toekenning, hernieuwing, overdracht en intrekking van deze verschillende leveringsvergunningen van flexibiliteitsdiensten en leveringsvergunningen van aggregatiediensten. De criteria voor de toekenning van deze leveringsvergunningen kunnen onder meer betrekking hebben op de betrouwbaarheid en de beroepservaring van de aanvrager, zijn technische en financiële bekwaamheid en de kwaliteit van zijn organisatie."

Bij e-mail, ontvangen op 16 februari 2023, heeft de minister belast met het water- en energiebeleid BRUGEL gevraagd om een advies uit te brengen in het kader van de toekomstige wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering betreffende de toekenning van de leveringsvergunning voor elektriciteit om de aspecten met betrekking tot nieuwe diensten zoals flexibiliteit en aggregatie erin te integreren.

Dit advies geeft gevolg aan dit verzoek.

BRUGEL heeft zijn denkoefening ook uitgebreid tot de overwegingen over de leveringsvergunningen in de zin van artikel 21 van de Elektriciteitsordonnantie en artikel 15 van de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (hierna de "Gasordonnantie").

2 Inleiding

De algemene doelstelling van dit project:

Ter gelegenheid van de wijziging van het besluit betreffende de vergunningen, met het oog op de integratie van flexibiliteit en aggregatie, doet BRUGEL in dit advies een reeks aanbevelingen.

Deze hebben enerzijds betrekking op de regeling inzake de leveringsvergunningen, teneinde de criteria voor de toetreding tot, het behoud op en de uittreding uit de markt te actualiseren in het licht van de lessen die zijn getrokken uit de uitoefening van de bevoegdheid en uit de actualiteit. Deze aanbevelingen beogen ook de invoering van een pragmatische regeling, die aangepast is aan de beperkte vergunningen en die de administratieve lasten voor zowel de aanvrager als BRUGEL vermindert.

BRUGEL formuleert vervolgens een reeks aanbevelingen over de regeling die moet worden ingevoerd voor de vergunningen voor de levering van flexibiliteits- en aggregatiediensten zoals ingevoerd door de wijziging van de Elektriciteitsordonnantie van 17 maart 2022.

3 De huidige juridische regeling van de leveringsvergunningen

3.1 Algemeen

3.1.1 Architectuur van de regeling

De wettelijke regeling van de leveringsvergunningen is gebaseerd op verschillende instrumenten: de Gas- en de Elektriciteitsordonnantie voorzien respectievelijk in de algemene bevoegdheid van BRUGEL om daadwerkelijke beslissingen te nemen, het doel van de vergunningen, bepaalde vrijstellingen en de verplichtingen van de vergunninghouders.

De bevoegdheid van BRUGEL wordt vervolgens geregeld door besluiten die de beoordelingscriteria en de procedures voor de besluitvorming over de toekenning, de hernieuwing, de overdracht en de eventuele intrekking van de leveringsvergunningen vastleggen. Het gaat enerzijds om het besluit van 18 juli 2002 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende de criteria en de procedure tot toekenning, hernieuwing, overdracht en intrekking van een leveringsvergunning voor elektriciteit, hierna "*besluit elektriciteitsvergunning*", en anderzijds het besluit van 6 mei 2004 van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering houdende de criteria en de procedure tot toekenning, hernieuwing, overdracht en intrekking van een leveringsvergunning voor gas en houdende wijziging van het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 18 juli 2002 houdende de criteria en de procedure tot toekenning, hernieuwing, overdracht en intrekking van een leveringsvergunning voor elektriciteit, hierna "*besluit gasvergunning*".

Naast de ordonnanties en besluiten heeft ook het toegangscontract tussen de leverancier en de DNB, dat de toegang van de leverancier tot het distributienet regelt, een invloed op de voorwaarden voor de toetreding tot, het behoud op en de uittreding uit de markt. Indien de vergunningshouder het toegangscontract niet onderschrijft of het niet naleeft, zal immers ofwel geen effectieve toegang tot het net worden verleend, ofwel de toegang tot het net worden ingetrokken. De goedkeuring van het toegangscontract is een van de opdrachten van de regulator.¹ Het is belangrijk hiermee rekening te houden en ervoor te zorgen dat de regeling van de leveringsvergunningen en de bepalingen van het toegangscontract met elkaar in overeenstemming zijn.

3.1.2 Verplichting een vergunning te hebben en matiging van de verplichting

Wat gas betreft, bepaalt artikel 15 van de Gasordonnantie dat de leveranciers over een leveringsvergunning moeten beschikken om gas te mogen leveren aan afnemers op een verbruikssite in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Wat elektriciteit betreft, bepaalt artikel 21 van de Elektriciteitsordonnantie dat de leveranciers over een leveringsvergunning moeten beschikken om elektriciteit te mogen leveren aan in aanmerking komende afnemers op een verbruikssite in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Er zijn echter uitzonderingen op dit beginsel:

¹ Artikel 30bis, § 2, punt 41, van de Elektriciteitsordonnantie voorziet onder meer in de volgende opdracht voor BRUGEL: "*goedkeuren van de standaardcontracten en de algemene voorwaarden die door de netbeheerders aan de leveranciers, netgebruikers en toegangshouders worden opgelegd, ter gelegenheid van, wegens of na een aansluiting, een toegang tot het net en de wijzigingen daarvan*".

1. Voor de **levering van een oplaaddienst voor een elektrisch voertuig** aan een oplaadpunt is geen leveringsvergunning vereist, mits de toevoer van dit oplaadpunt valt onder een leveringscontract met een houder van een leveringsvergunning².

2. De verkoop van elektriciteit "**behind the meter**" is in principe niet onderworpen aan de verplichting over een vergunning te beschikken:

"Elke producent van wie de elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen wordt aangekocht door een eindafnemer terwijl de elektriciteit niet over het distributienet of het gewestelijk transmissienet wordt vervoerd, is niet gebonden aan de verplichtingen die ten laste vallen van de leveranciers op voorwaarde dat het toegangspunt van de eindafnemer wordt gedekt door een leveringscontract met een houder van een leveringsvergunning

*De in het eerste lid bedoelde producent sluit met de eindafnemer die zijn elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen bij hem aankoopt een overeenkomst die betrekking heeft op hun rechten en verplichtingen, met inbegrip van de billijke, transparante en niet-discriminerende regels voor aankoop evenals, desgevallend, de regels voor facturatie van de elektriciteit en de belastingen, taksen, toeslagen, vergoedingen en bijdragen van alle aard die van toepassing zijn op deze elektriciteit. De inhoud van deze overeenkomst wordt uitgedrukt in een duidelijke en verstaanbare taal en omvat alle nuttige informatie om de rechten en verplichtingen van de partijen te begrijpen."*³

Deze bepaling geldt alleen voor hernieuwbare energiebronnen, met name: elke hernieuwbare niet-fossiele energiebron, met inbegrip van windenergie, zonne-energie, omgevingsenergie, geothermische energie, getijdenenergie, golfslagenenergie of andere mariene energie, waterkracht, biomassa, stortgas, gas van rioolzuiveringsinstallaties en biogas.

Aardgas wordt dus niet beschouwd als een hernieuwbare bron. In beginsel blijft de verkoop van elektriciteit uit aardgasgestookte warmtekrachtkoppeling dus onderworpen aan de verplichting over een leveringsvergunning te beschikken.

3. **Energiegemeenschappen**

De Elektriciteitsordonnantie bepaalt dat energiegemeenschappen niet onderworpen zijn aan de leveranciersverplichtingen voor elektriciteit die binnen de gemeenschap wordt gedeeld⁴. Energiegemeenschappen hoeven dus geen leveringsvergunning te hebben om hun activiteiten binnen de gemeenschap uit te oefenen. De toegangspunten van de leden van de energiegemeenschap die deelnemen aan het elektriciteitsdelen, moeten daarentegen wel gedekt zijn door een leveringscontract met een houder van een leveringsvergunning.

BRUGEL kan momenteel niet de nodige afstand nemen om zich uit te spreken over de rol van leverancier die een energiegemeenschap zou kunnen spelen ten aanzien van personen buiten deze energiegemeenschap.

4. **Actieve afnemers die gezamenlijk optreden**

Het delen van energie binnen eenzelfde gebouw is vergelijkbaar met de energiegemeenschappen en vereist evenmin een leveringsvergunning⁵. Dit geldt echter alleen voor elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen en dus niet voor aardgas.

² Art 16, § 3, van de Elektriciteitsordonnantie.

³ Art. 251 bis van de Elektriciteitsordonnantie.

⁴ Art. 28ter, 28quinquies, 28septies, voor elk van de drie bestaande types energiegemeenschappen.

⁵ Art. 13bis, § 6, in fine van de Elektriciteitsordonnantie.

5. Peer-to-peeruitwisseling in de vorm "one to one".

In het geval van een peer-to-peeruitwisseling in de vorm *one to one* is er geen leveringsvergunning nodig. Uit de Elektriciteitsordonnantie volgt echter dat in andere gevallen ("*one to many*" of "*many to many*") een dergelijke vergunning vereist is indien de uitwisseling plaatsvindt zonder tussenkomst van een tussenpersoon⁶.

Het onderstaande schema geeft een overzicht van de verschillende mogelijke gevallen. De stippellijnen geven aan waar een leveringsvergunning vereist is:

3.1.3 Beperkte vergunningen en vereenvoudigde vergunningen

De Elektriciteits- en de Gasordonnantie voorzien allebei in de mogelijkheid om beperkte vergunningen af te geven voor heel specifieke gevallen:

"(...)De leveranciers kunnen beschikken over een leveringsvergunning die beperkt is tot:

1° ofwel een maximumhoeveelheid (...), als ze hun financiële waarborg wensen te beperken;

2° ofwel bepaalde categorieën afnemers;

3° ofwel hun eigen bevoorrading, met inbegrip van bevoorrading van hun dochterondernemingen. (...)"

In dezelfde bepaling wordt vastgelegd dat de Regering de criteria en regels vaststelt voor de toekenning, de hernieuwing, de overdracht en de intrekking van deze verschillende leveringsvergunningen, evenals de nadere regels betreffende deze levering en de rechten en plichten opgelegd aan de leveranciers. De vergunningsbesluiten voorzien echter niet in een specifieke regeling voor deze beperkte vergunningen. Momenteel geldt dus dezelfde regeling als die voor de algemene vergunning, waarbij de levering zowel op de huishoudelijke als op de professionele Brusselse markt is gericht. In de praktijk worden de toekenningscriteria door BRUGEL beoordeeld in het licht van het gevraagde type beperkte vergunning.

De vereenvoudigde vergunningen zijn op hun beurt bedoeld om aanvragers van een vergunning die al een vergunning in een ander gewest of in een lidstaat van de EER hebben, vrij te stellen van bepaalde vergunningsvereisten.

⁶ Art. 13bis, § 3, van de Elektriciteitsordonnantie.

3.1.4 Bevoegdheid van BRUGEL

BRUGEL is krachtens artikel 15 van de Gasordonnantie⁷ bevoegd om te beslissen over de toekenning van leveringsvergunningen voor gas en voor de gerelateerde beslissingen bij de afstand, de intrekking, de hernieuwing of de overdracht van de vergunningen.

BRUGEL heeft dezelfde bevoegdheid voor de leveringsvergunningen voor elektriciteit, en dit op basis van artikel 21 van de Elektriciteitsordonnantie.

Artikel 30bis, § 2, 38°, van de Elektriciteitsordonnantie vermeldt onder de opdrachten van BRUGEL ook: "leveringsvergunningen, leveringsvergunningen van flexibiliteitsdiensten en leveringsvergunningen van aggregatiediensten toekennen, vernieuwen, overdragen en intrekken".

De beoordelingscriteria waarop BRUGEL zich baseert om deze bevoegdheden uit te oefenen, zijn gespecificeerd in de hieronder beschreven leveringsvergunningsbesluiten.

Het behoort ook tot de opdrachten van BRUGEL om het toegangscontract goed te keuren. Dit is vastgelegd in artikel 30bis, § 2, punt 41, van de ordonnantie, die onder meer voorziet in de volgende opdracht voor BRUGEL: "goedkeuren van de standaardcontracten en de algemene voorwaarden die door de netbeheerders aan de leveranciers, netgebruikers en toegangshouders worden opgelegd, ter gelegenheid van, wegens of na een aansluiting, een toegang tot het net en de wijzigingen daarvan".

Het toegangscontract tussen de leverancier en de DNB voor toegang tot het net bevat ook bepalingen die van invloed zijn op de voorwaarden voor daadwerkelijke toegang tot de markt, en de uittreding uit de markt, via de opzegging van het toegangscontract⁸.

⁷ Zoals gewijzigd door artikel 16 van de ordonnantie van 19 maart 2020 tot wijziging van de ordonnantie van 2 mei 2013 houdende het Brussels Wetboek van Lucht, Klimaat en Energiebeheersing met het oog op de omzetting van de richtlijn (EU) 2018/410, en door artikel 115 van de ordonnantie van 17 maart 2022 tot wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, de ordonnantie van 1 april 2004 betreffende de organisatie van de gasmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, betreffende wegenisretributies inzake gas en elektriciteit en houdende wijziging van de ordonnantie van 19 juli 2001 betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en de ordonnantie van 12 december 1991 houdende oprichting van begrotingsfondsen met het oog op de omzetting van richtlijn 2018/2001 en richtlijn 2019/944.

⁸ Ter informatie: huidige bepaling van het toegangscontract in verband met de opzegging: "6.3. Indien de blijkens artikelen 6.1. of 6.2. in gebreke blijvende partij zijn tekortkoming of nalatigheid niet heeft rechtgezet of niet redelijkerwijs al het mogelijke heeft gedaan om deze tekortkoming of nalatigheid recht te zetten binnen een termijn van 30 werkdagen na verzending van de aangetekende brief die de tekortkoming of nalatigheid vaststelt, dan staat het de wederpartij vrij onderhavig contract met onmiddellijke ingang op te zeggen zonder dat daartoe enigerlei optreden in rechte vereist is.

Onderhavig contract mag pas worden opgezegd nadat een poging tot overleg tussen de partijen heeft plaatsgevonden s amen met Brugel. De partij die het contract opzegt, maakt haar beslissing via aangetekende brief kenbaar aan de in gebreke gestelde partij."

3.2 Vergunningsbesluiten

3.2.1 Algemeen

De laatste wijziging van het besluit gasvergunning dateert uit 2012, dus veel vroeger dan de bevoegdheid van BRUGEL om te beslissen over de toekenning van leveringsvergunningen voor gas en voor de gerelateerde beslissingen bij de afstand, de intrekking, de hernieuwing of de overdracht van de vergunningen. Het besluit vermeldt dus steeds de procedure die voorziet in het advies van BRUGEL opdat de minister de beslissing zou kunnen nemen.

Gelet op dit laatste element en op het feit dat de regelingen voor gas- en elektriciteitsvergunningen sterk op elkaar lijken, wordt hieronder alleen het besluit elektriciteitsvergunning bekeken om de huidige regeling te beschrijven.

3.2.2 Toekenningscriteria

Alle aanvragers van een vergunning moeten een aanvraagdossier indienen dat het volgende bevat:

- 1° de naam, de voornaam, het beroep, de woonplaats en de nationaliteit van de aanvrager;
- 2° indien de aanvrager een vennootschap is, de firmanaam of de maatschappelijke benaming, de rechtsvorm, de maatschappelijke zetel, haar statuten en de documenten die de machtigingen van de ondertekenaars van de aanvraag bevestigen;
- 3° een dossier met de elementen waarmee BRUGEL kan beoordelen of aan de uitreikingscriteria is voldaan.

De **uitreikingscriteria** houden verband met:

1. De vestigingsplaats van de aanvrager;
2. De beroepservaring, de kwaliteit van de organisatie en de technische bekwaamheid;
3. De eerbaarheid;
4. De financiële en de economische draagkracht;
5. De bekwaamheid van de aanvrager om zijn verbintenissen ten aanzien van zijn afnemers na te leven in verband met de elektriciteitslevering;
6. De groene leveringsvergunning.

Vergunningsaanvragers die reeds houder zijn van een vergunning in een ander gewest of in een lidstaat van de EER, zijn niet onderworpen aan de naleving van deze criteria. Zij hoeven enkel te voldoen aan de volgende criteria:

- 1° een kopie van de beslissing van de desbetreffende entiteit die de leveringsvergunning aan de aanvrager afgeleverd heeft;
- 2° de overhandiging van een gedetailleerd organigram van de Belgische activiteit, met vermelding van de gegevens van een contactpersoon;
- 3° de beschrijving van de maatregelen die met het oog op een dienst voor klachtenbehandeling, zoals bedoeld onder artikel 25quattuordecies § 4 van de ordonnantie, genomen werden voor de interne organisatie;
- 4° de overhandiging en de voorstelling van het ontwikkelingsplan van de activiteit in het Brussels Hoofdstedelijk

Gewest, met inbegrip van met name de volgende elementen: doelclientèle, aanvangsdatum activiteit, geraamd leveringsvolume; Brugel kan aangeven welke elementen in het ontwikkelingsplan dienen te staan."

3.2.3 Toekenningsprocedure

De **uitreikingsprocedure** verloopt in drie fasen:

- 1° De aanvrager dient zijn vergunningsaanvraag in. BRUGEL bevestigt de ontvangst ervan;
- 2° BRUGEL onderzoekt de volledigheid van het dossier, binnen 30 dagen;
- 3° BRUGEL neemt een beslissing om een vergunning uit te reiken of te weigeren binnen 30 dagen nadat het aanvraagdossier als volledig is beschouwd.

3.2.4 Verplichtingen die voortvloeien uit het bezit van een vergunning

Zodra de vergunning is verleend, is de **vergunningshouder aan verschillende verplichtingen onderworpen**, zoals:

- Het vergunningsbesluit voorziet in de verplichting om BRUGEL te informeren:
 - over de wijze waarop het afgelopen jaar aan de toetredingscriteria is voldaan, door middel van het voorleggen van een jaarverslag (uiterlijk op 31 mei);
 - over elke wijziging van de statuten, wijziging inzake zeggenschap, fusie, splitsing;
 - over elke andere gebeurtenis die van invloed kan zijn op de naleving van de criteria die de toetreding tot de markt mogelijk hebben gemaakt.
- De Elektriciteitsordonnantie bevat ook verschillende verplichtingen:
 - de in artikel 25bis beoogde rapportage;
 - de in artikel 28 beoogde verplichting tot GSC-quotuminlevering;
 - de openbare dienstverplichtingen, zoals bedoeld in hoofdstuk IVbis;
 - de verplichting om de in artikel 26 bedoelde bijdrage te betalen.

Tot slot is de leverancier ook gebonden door de verplichtingen die in het toegangscontract tussen hem en de DNB zijn opgenomen.

3.2.5 Hernieuwing

Wanneer een vergunningshouder BRUGEL op de hoogte brengt van een wijziging inzake zeggenschap, een fusie of een splitsing die hem aanbelangt, gaat BRUGEL na of deze operatie geen impact heeft op de naleving van de toetredingscriteria (zie hierboven, de toekenningscriteria), en op de naleving van het unbundlingprincipe.

Als het onderzoek van BRUGEL positief blijkt, wordt een beslissing genomen tot hernieuwing of overdracht van de vergunning, al naargelang de leveringsactiviteit respectievelijk door de oorspronkelijke houder van de vergunning of door een andere rechtspersoon dan de oorspronkelijke vergunninghouder wordt uitgeoefend.

De beslissing moet door BRUGEL worden genomen binnen een maand na ontvangst van de informatie.

3.2.6 Verzaking

De vergunninghouder kan op vrijwillige basis verzoeken om intrekking van zijn vergunning.

Deze intrekking is onderworpen aan de naleving van twee voorwaarden:

- de overdracht van de lopende contracten aan een leverancier met een leveringsvergunning voor het BHG;
- de naleving van alle verplichtingen die de ordonnantie aan de vergunninghouders oplegt (GSC-quotuminlevering, rapportage, betaling van ODV's, betaling van de specifieke bijdrage voor het bezit van een vergunning).

BRUGEL moet zich binnen een maand na het verzoek om verzaking uitspreken en baseert zijn beoordeling uitsluitend op de twee bovengenoemde voorwaarden.

3.2.7 Intrekking

BRUGEL kan op eigen initiatief een procedure tot intrekking van de vergunning opstarten als BRUGEL van mening is dat de leverancier niet langer voldoet aan de toetredingscriteria en/of het unbundlingprincipe.

Daartoe informeert BRUGEL de betrokken leverancier en verzoekt hem zijn opmerkingen te formuleren. BRUGEL verstuurt hiertoe een aangetekende brief waarin de redenen voor de bezorgdheid van BRUGEL worden uiteengezet.

BRUGEL heeft de mogelijkheid om de leverancier te verzoeken maatregelen te nemen om de situatie te verhelpen en kan hiervoor een termijn van maximaal twee maanden vaststellen.

Na het verstrijken van deze termijn beschikt BRUGEL over een maand om op basis van de opmerkingen van de leverancier en de eventueel getroffen maatregelen te beslissen over de intrekking of de handhaving van de vergunning.

3.3 Voorstellen voor een wijziging van de regeling

3.3.1 Algemeen

De voorstellen en opmerkingen zijn gebaseerd op de praktische ervaring met de uitoefening van de bevoegdheid door BRUGEL en de lessen die uit de recente gebeurtenissen zijn getrokken. Enkele van de voorstellen die reeds in het advies op eigen initiatief BRUGEL-ADVIES-2020|223-30|bis zijn gedaan, worden hier ook vermeld.

Voorgesteld wordt de regeling te structureren rond de categorieën toetreding tot, behoud op en uittreding uit de markt. Elk van deze categorieën wordt hieronder besproken.

BRUGEL wenst in het bijzonder de aandacht te vestigen op de noodzaak om een specifieke regeling in te voeren voor de beperkte vergunningen door BRUGEL toe te staan de voorwaarden voor de toetreding tot, het behoud op en de uittreding uit de markt vast te stellen naargelang van het type vergunning dat wordt aangevraagd. Dit element is essentieel om rekening te kunnen houden met de diversiteit van de leveringsactiviteit, die nu zowel een speler als ENGIE kan omvatten als een kleine

actieve afnemer die bijvoorbeeld energie wil delen met verscheidene andere actieve afnemers, zonder een tussenpersoon in te schakelen.

Het lijkt ook essentieel om bij de vaststelling van deze regeling zo ruim mogelijk te blijven, zodat het door BRUGEL uitgevoerde onderzoek kan worden aangepast op basis van de zeer veranderlijke realiteit van deze activiteiten, die zeer recent zijn en waarvoor de uit te voeren beoordeling duidelijker zal worden naarmate de kennis zich ontwikkelt. Bovendien zou een flexibele en toekomstbestendige regeling het mogelijk maken te voorkomen dat het besluit opnieuw moet worden herzien na nieuwe wijzigingen van de ordonnantie, wat gezien de mededeling van de Europese Commissie van 14 maart⁹ te verwachten lijkt.

3.3.2 Toetreding tot de markt

3.3.2.1 Toekenningscriteria

Wat de **uitreikingscriteria** betreft, wenst BRUGEL het project van de kandidaat te onderzoeken aan de hand van drie hoofdlijnen:

1. De geplande activiteit moet realistisch zijn in verhouding tot de Brusselse markt. De kandidaat moet niet alleen over de technische middelen beschikken om de gewenste activiteiten effectief uit te voeren, maar moet ook in staat zijn om de veiligheid en de continuïteit van de levering te waarborgen. In dit verband moet hij kunnen aantonen dat hij de sourcing en de balancerings kan verzekeren.
2. De aanvrager toont zijn kennis van de Brusselse markt aan, en meer bepaald zijn kennis van de specifieke sociale bescherming die ten behoeve van de Brusselse verbruikers bestaat en van de voorwaarden voor de nettoegang.
3. De kandidaat toont aan dat hij financieel gezond is en dat hij over de nodige middelen beschikt om zijn activiteiten op lange termijn succesvol uit te voeren.

Wat de vereisten voor het onderzoek van een aanvraag voor een algemene vergunning betreft, lijken de bestaande toetredingscriteria (zie 3.2.2) ons nog steeds relevant, maar zij zouden kunnen worden geactualiseerd en aangevuld om BRUGEL in staat te stellen zijn onderzoek van de algemene vergunningen te verbeteren en om het mogelijk te maken het onderzoek uit te breiden tot de beperkte vergunningen, onder meer voor het specifieke geval van de peer-to-peeruitwisseling.

Aan de hand van de voorgestelde aanpassingen kan volgens ons het toepassingsgebied van deze criteria worden uitgebreid en kunnen ze voortaan ook van toepassing zijn op de toekenning van de beperkte vergunningen.

BRUGEL wenst de volgende aanbevelingen te doen:

- Het huidige besluit elektriciteitsvergunning biedt flexibiliteit ten aanzien van de wijze waarop de aanvrager aantoont, en Brugel beoordeelt, dat aan een criterium is voldaan, door niet systematisch een specifiek document op te leggen. Zo kan Brugel zijn onderzoek en de gevraagde informatie aanpassen aan het specifieke project van de aanvrager. Voor een grotere

0 ⁹ Op 14 maart 2023 heeft de Europese Commissie een nakende hervorming van de elektriciteitsmarkt van de EU aangekondigd om hernieuwbare energiebronnen te ontwikkelen, de verbruikers beter te beschermen en het concurrentievermogen van de sector te versterken.

rechtszekerheid **zou deze flexibiliteit echter explicieter moeten zijn, door uitdrukkelijk te vermelden dat het BRUGEL vrijstaat om elk ander element te vragen waarmee een bepaald criterium kan worden aangetoond.** Het lijkt ons dat, met het oog op een actualisering van de besluiten, **een criterium betreffende de kennis van de Brusselse markt zou kunnen worden toegevoegd**, aangezien dit element in de huidige regeling helemaal niet aanwezig is. De aanvrager zou met name kunnen worden verzocht aan te tonen dat hij het Brusselse juridische kader kent (bv. geen leverancier X, statuut van beschermde klant, openbare dienstverplichtingen enz.) kennis van de MIG en uitleg over de wijze waarop deze zal worden toegepast.

- Wat de vereenvoudigde vergunningen betreft voor aanvragers die reeds een vergunning hebben in een ander gewest of een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte, stelt de formulering van het besluit momenteel de toekenning van een vergunning afhankelijk van louter de overlegging van een lijst van limitatief opgesomde gegevens. Deze formulering loopt vooruit op het onderzoek dat vervolgens door BRUGEL wordt verricht met het oog op het al dan niet toekennen van een vergunning, aangezien de loutere overlegging van de gevraagde documenten in beginsel zou moeten leiden tot de automatische toekenning van een leveringsvergunning in het BHG. Bovendien **vindt BRUGEL dat de aanvragers van vereenvoudigde vergunningen ook moeten aantonen dat zij voldoende kennis hebben van de specifieke kenmerken van de Brusselse markt.**
- De criteria moeten worden geactualiseerd en de structuur ervan moet worden herzien. **BRUGEL stelt voor de bestaande criteria te vervangen door de volgende criteria:**
 1. Vestigingsplaats
 2. Kwaliteit van de organisatie en kennis van de Brusselse markt
 3. Technische capaciteit en continuïteit van de bevoorrading
 4. Financiële draagkracht
- Deze criteria zouden gelden voor zowel de algemene als de beperkte vergunningen, op voorwaarde dat BRUGEL de gevraagde informatie kan aanpassen om te oordelen dat aan een criterium is voldaan, op basis van het specifieke leveringsproject dat aan BRUGEL wordt voorgelegd. BRUGEL licht de methodologie voor de vaststelling van deze criteria verder nader toe, evenals de informatie die kan worden gevraagd om aan te tonen dat aan een criterium is voldaan. Voor een grotere voorspelbaarheid zou het interessant zijn om **uitdrukkelijk te vermelden welke elementen zullen worden gevraagd** om na te gaan of aan een criterium is voldaan, zonder evenwel beperkend te zijn, zodat BRUGEL de gevraagde informatie kan aanpassen in functie van het voorgelegde project. Het is van essentieel belang **ervoor te zorgen dat BRUGEL de manoeuvreerruimte behoudt die BRUGEL heeft op het gebied van de gevraagde informatie, zodat de in de tekst van het besluit gebruikte formulering BRUGEL niet verplicht om informatie te vragen die per definitie onmogelijk voor te leggen is voor bepaalde soorten projecten:** een actieve afnemer die aan peer-to-peeruitwisseling wil doen, hoeft bijvoorbeeld niet aan te tonen dat hij in staat is om de continuïteit van de bevoorrading te garanderen. Door de toepassing van het criterium "technische capaciteit en continuïteit van de voorziening" wil BRUGEL de technische elementen die in dit geval van toepassing zijn, kunnen opvragen, verklaren dat de continuïteit van de bevoorrading niet van toepassing is en dat bijgevolg aan het criterium is voldaan omdat de andere relevante technische elementen zijn aangetoond.

- **Het door elke aanvrager te verstrekken aanvraagdossier¹⁰ moet het geval omvatten waarin de aanvraag afkomstig is van een of meer actieve afnemers.** Uit dit dossier moet blijken dat de deelnemers aan de uitwisseling actieve afnemers zijn (eindafnemers die een of meer van de in artikel 13bis bedoelde activiteiten uitoefenen, op voorwaarde dat deze activiteiten niet hun voornaamste commerciële of beroepsactiviteit vormen) en dat de energie-uitwisselingsactiviteit geen voornaamste commerciële of beroepsactiviteit van de deelnemers vormt.

BRUGEL wenst de methode toe te lichten die is gebruikt om de lijst van voorgestelde criteria op te stellen:

Dit voorstel vertrekt van de vaststelling dat de bestaande criteria bedoeld zijn voor het verlenen van een algemene vergunning, dat niet al deze criteria relevant lijken voor het verlenen van beperkte vergunningen, en dat het mogelijk zou zijn om ze te actualiseren en af te stemmen op de bestaande praktijk.

Om het toepassingsgebied van de criteria voor beperkte vergunningen uit te breiden, heeft BRUGEL de elementen bepaald die moeten worden gecontroleerd om een beperkte vergunning te kunnen verlenen voor een peer-to-peeractiviteit in de vorm "one to" many" of "many to many", aangezien dit type vergunning het verst afstaat van de algemene vergunning.

Wij begrijpen dat wij daartoe eerst het project moeten kunnen koppelen aan een van de categorieën van beperkte vergunningen waarin de ordonnantie voorziet. Ten tweede hebben wij, zodra duidelijk is dat voor de voorgestelde activiteit een beperkte vergunning kan worden verleend, op basis van het rechtskader dat van toepassing is op de peer-to-peeruitwisseling, vastgesteld dat de uit te voeren evaluatie betrekking moet hebben op de volgende elementen:

<p>1° Kwaliteit van de deelnemers</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aantonen dat de deelnemers aan de uitwisseling actieve afnemers zijn (eindafnemers die een of meer van de in artikel 13bis bedoelde activiteiten uitoefenen, op voorwaarde dat <u>deze activiteiten niet hun voornaamste handels- of beroepsactiviteit vormen</u>). - Aantonen dat de activiteit van energie-uitwisseling niet hun voornaamste commerciële of professionele activiteit vormt. 	<p>2° Technische bekwaamheid</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aantonen dat de uitwisseling betrekking heeft op elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen. - Een beschrijving geven van zijn technische bekwaamheid inzake interactie met de DNB, met name wat betreft het gegevensbeheer. - Aantonen dat hij over de middelen beschikt om de verantwoordelijkheid inzake balancering zelf of door uitbesteding aan een professional uit te voeren.
<p>3° Financiële draagkracht</p> <ul style="list-style-type: none"> - De aanvrager moet afdoende bewijs leveren dat hij over voldoende financiële draagkracht beschikt om de eventuele kosten bij de DNB en zijn leveranciers (met name GAN) te betalen. 	<p>4° Operationele beheercapaciteit voor energie-uitwisseling</p> <ul style="list-style-type: none"> - Documenten voorleggen die de rechtsverhouding van de uitwisselingen en de beschikbare informatiekkanalen voor de afnemers regelen.

¹⁰ Huidig artikel 8 van het besluit elektriciteitsvergunning.

	<ul style="list-style-type: none"> - De middelen voor automatische betaling van transacties tussen de deelnemers en de mogelijke middelen voor interpellatie en correctie.
--	---

Om te kunnen beschikken over één enkele criteriumlijst die van toepassing is op alle projecten (algemene of beperkte vergunningen), heeft BRUGEL dus de voorgestelde structuur van de criteria uitgewerkt, met een uitsplitsing van elk van de voornoemde inlichtingen om ze aan de criteria te kunnen koppelen.

Hieronder volgen bijgevolg de details van de voorgestelde criteria die in het besluit moeten worden opgenomen:

Het aanvraagdossier voor de vergunning	Dit is het dossier dat bij het dossier waaruit blijkt dat aan de criteria wordt voldaan, is toegevoegd. Dit aanvraagdossier moet het mogelijk maken de hoedanigheid van de aanvrager te controleren, ook voor aanvragen van actieve afnemers. De elementen waarmee kan worden vastgesteld dat de aanvragers wel degelijk actieve afnemers zijn, moeten er dus in opgenomen zijn.
1. Vestigingsplaats	<p>Aanvragers van algemene vergunningen moeten aantonen dat zij in België of een andere EER-lidstaat gevestigd zijn.</p> <p>Actieve afnemers moeten aantonen dat ze in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest gevestigd zijn.</p>
2. Kwaliteit van de organisatie en kennis van de Brusselse markt	<p>Onder meer de volgende informatie kan worden gevraagd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - beschrijving van het leveringsproject; - een gedetailleerd organigram; - een systeem voor klachtenbeheer; - uitleg over de wijze waarop de MIG zal worden geïmplementeerd; - algemene leveringsvoorwaarden; - documenten die de juridische verhouding van de uitwisselingen en de beschikbare informatiekkanalen voor de afnemers regelen. (→relevant voor de peer-to-peeruitwisseling); - mogelijke middelen voor interpellatie en correctie (→relevant voor peer-to-peer). <p>→Een afnemer die aan peer-to-peeruitwisseling wil doen, moet zijn kennis van de Brusselse markt niet aantonen. Dit aspect zou als niet van toepassing worden beschouwd, maar aan het criterium zou worden</p>

	<p>voldaan door het bewijs van de andere elementen waaruit de kwaliteit van de organisatie blijkt.</p>
<p>3. Technische bekwaamheid en continuïteit van de bevoorrading</p>	<p>Onder meer de volgende informatie kan worden gevraagd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - sourcingstrategie; - balanceringsstrategie (→ook relevant voor peer-to-peeruitwisseling); - eigen productie; - aankoopcontracten; - bekwaamheid om de MIG te implementeren en ten uitvoer te leggen; - uitleg van de IT-systemen en in het bijzonder van de backendsysteemprocessen; - factureringsbeheer; - bewijs dat de uitwisseling betrekking heeft op elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen (→relevant voor peer-to-peeruitwisseling); - bekwaamheid tot interactie met de DNB, met name wat betreft het gegevensbeheer (→ook voor peer-to-peeruitwisseling). <p>→Een afnemer die aan peer-to-peeruitwisseling wil doen, moet niet aantonen dat hij in staat is een continue bevoorrading te waarborgen. Dit aspect zou als niet van toepassing worden beschouwd, maar aan het criterium zou worden voldaan door het bewijs van de andere elementen waaruit de technische bekwaamheid blijkt.</p>
<p>4. Financiële draagkracht</p>	<p>Voldoende economische en financiële draagkracht. Onder meer het volgende kan worden gevraagd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - niet verkeren in een toestand van faillissement zonder eerherstel, van vereffening, van staking van activiteiten of in een overeenstemmende situatie die het gevolg is van een gelijkaardige procedure die van kracht is in een nationale wetgeving of reglementering, evenals van een lopende procedure die tot dit resultaat zou kunnen leiden; - voldoen aan de sociale en fiscale verplichtingen opgelegd door de Belgische wetgeving of door de wetgeving van het land waarin hij gevestigd is; - niet het voorwerp uitmaken van een gerechtelijk akkoord en evenmin in een overeenstemmende toestand verkeren als

	<p>gevolg van een soortgelijke procedure die voorkomt in een nationale wetgeving of reglementering;</p> <ul style="list-style-type: none"> - voor natuurlijke personen, het ontbreken van een gerechtelijk akkoord; - jaarrekening; - financieel plan; - bankverklaringen met vermelding van het bedrag van de financiële tegoeden.
--	---

Het eerbaarheids criterium is niet als zodanig opgenomen, maar de bepalingen ervan zijn opgenomen in de financiële draagkracht. Het onderdeel betreffende het ontbreken van een in kracht van gewijsde gegane veroordeling voor een delict dat de beroepsmoraal aantast, is echter niet opgenomen. Wij achten dit element immers volledig achterhaald.

Ook het criterium betreffende de groene leveringsvergunning wordt geschrapt, aangezien die uit de ordonnantie is geschrapt.

3.3.2.2 Toekenningsprocedure

De procedure was onlangs al aangepast door BRUGEL de mogelijkheid te bieden om binnen een maand nadat het dossier als volledig is beschouwd, te beslissen over de toekenning of weigering van toekenning. Voorgesteld wordt deze periode te verlengen tot maximaal 60 dagen vanaf de ontvangst van de volledige vergunningsaanvraag.

In de praktijk zal systematisch een ontmoeting met de vergunningaanvrager worden georganiseerd om meer te weten te komen over zijn project. Zo kan ook nauwkeuriger worden bepaald of voor de voorgenomen activiteit werkelijk een vergunning nodig is, en zo ja, van welk type. Pas na deze vergadering kan het dossier als volledig worden beschouwd of kan om aanvullende informatie/documenten worden verzocht.

Deze verlenging van de termijn zou het ook mogelijk maken rekening te houden met de tijdschema's van de raad van bestuur van BRUGEL.

Aangezien het om maximumtermijnen gaat, menen wij dat deze procedure ook kan worden toegepast voor de beperkte vergunningen, waaronder die voor peer-to-peeruitwisseling.

Bovendien heeft BRUGEL in 2022 een gegevensuitwisselingsplatform ontwikkeld waarmee leveranciers, meteen na de invoering ervan in 2023, via het extranet de toekenning, hernieuwing of overdracht van hun vergunning kunnen aanvragen en de documenten die voor het behoud ervan vereist zijn, kunnen indienen. **Momenteel is het besluit strikt wat betreft de wijze van indiening van de aanvraag, en wij achten het noodzakelijk het gebruik door BRUGEL van dit type IT-tool aan te moedigen**, voor zover dit niet reeds is gepland of opgelegd door de ordonnanties ter bevordering van de digitale technologie in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er zullen echter overgangsbepalingen moeten worden vastgesteld om BRUGEL een minimum aan tijd te geven om zijn platform aan te passen aan de bepalingen van het toekomstige besluit.

3.3.2.3 *Schrapping van de groene leveringsvergunning*

Tot slot bestaat de groene vergunning niet meer, het besluit moet daarom dienovereenkomstig worden aangepast.

3.3.3 **Behoud op de markt**

Behoud op de markt verwijst naar de manier waarop de leverancier zijn verschillende verplichtingen nakomt en naar de instrumenten waarover BRUGEL beschikt om zich daarvan te vergewissen.

Momenteel gebeurt dit het door middel van een jaarlijkse rapportage en een informatieplicht ten laste van de leverancier. Daarmee toont hij aan hij nog steeds voldoet aan de criteria op grond waarvan zijn toetreding tot de markt werd toegestaan.

Eenzijds wenst BRUGEL een meer kwalitatieve en flexibele rapportage en anderzijds een versterkte en uitgebreide informatieplicht:

- BRUGEL wenst een **kwaliteitsvollere rapportering**, met als doel dat de leverancier aantoont dat hij nog steeds voldoet aan de criteria om op de markt te blijven en dat hij rekening houdt met de eventuele opmerkingen en aanbevelingen van BRUGEL.

Enige flexibiliteit in de gevraagde inhoud lijkt wenselijk om het toezicht op de naleving van openbare dienstverplichtingen te kunnen integreren, alsmede andere elementen die in de toekomst relevant kunnen blijken, bijvoorbeeld met betrekking tot de rol van leveranciers als tussenpersonen van actieve afnemers die deelnemen aan energiedeling. Evenzo zou BRUGEL, in voorkomend geval, kunnen beslissen om bepaalde informatie te vragen aan actieve afnemers die in het bezit zijn van een vergunning voor energiedeling zonder tussenpersoon.

- BRUGEL wenst ook dat de **frequentie van dit verslag kan worden aangepast** volgens het type vergunning (beperkte of algemene vergunning). Niet alle soorten vergunningshouders hebben immers dezelfde flankerende maatregelen nodig.

De informatieplicht moet worden aangescherpt. BRUGEL wenst een proactieve communicatie over de manier waarop de leverancier zijn openbare dienstverplichtingen uitvoert of van plan is deze uitvoering aan te passen.

De afgelopen jaren werd BRUGEL geconfronteerd met situaties waarin indirect werd vastgesteld dat een leverancier huishoudelijke afnemers behoudt op basis van slapende producten, maar niet langer prospecteert naar nieuwe klanten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze situatie is in strijd met de in de ordonnantie vastgestelde aanbiedingsplicht. Geconfronteerd met een dergelijke situatie, die in meerdere opzichten problematisch is, zou BRUGEL *ex ante* uitdrukkelijk op de hoogte moeten kunnen worden gebracht van het voornemen van de leverancier om zijn aanbod op die manier aan te passen.

BRUGEL wenst een vermindering van de administratieve lasten bij de controle van de meegedeelde informatie: een statutenwijziging, een fusie of een splitsing zou niet systematisch moeten leiden tot een besluit van BRUGEL. De hernieuwing zou automatisch kunnen gebeuren, na een bepaalde periode, als BRUGEL ervoor kiest niet te reageren op de verstrekte informatie. In dat geval wordt de vergunning geacht te zijn hernieuwd.

3.3.4 Uittreding uit de markt

De afgelopen jaren werd BRUGEL geconfronteerd met een aantal gevallen van een min of meer duidelijke uitstap uit de markt van de energievoorziening, met name:

- 1° de "inactieve" leveranciers, met andere woorden leveranciers met een vergunning maar zonder klanten;
- 2° de "slapende" leveranciers, met andere woorden leveranciers met een klantenportefeuille die geen nieuwe contracten meer aanbieden, maar die hun contracten blijven nakomen;
- 3° leveranciers die vragen om de markt te mogen uittreden omdat ze "inactief" zijn;
- 4° leveranciers die vrijwillig verzoeken om uit te treden uit de markt;
- 5° leveranciers voor wie de DNB de toegang intrekt;
- 6° intrekking van de leveringsvergunning op initiatief van de regulator.

In het algemeen wenst BRUGEL, om over een kader te beschikken dat de mogelijkheid biedt optimaal rekening te houden met deze veranderende realiteit, dat de communicatie tussen de vergunninghouder en de regulator wordt verbeterd en dat wordt vermeden dat leveranciers jarenlang volledig inactief blijven op de markt.

In het specifieke geval van slapende leveranciers gaat het voornamelijk om de situatie van een houder van een algemene vergunning die zich zowel tot professionele als huishoudelijke afnemers richt, maar die zijn activiteiten op de huishoudelijke markt niet langer wil uitbreiden. De leverancier behoudt huishoudelijke afnemers, met slapende producten, maar biedt geen contracten meer aan voor nieuwe afnemers. Deze situatie heeft zich de afgelopen jaren duidelijk gemanifesteerd, met name als gevolg van de energiecrisis, en is in verschillende opzichten problematisch.¹¹

Hierboven werd reeds voorgesteld (onderdeel behoud) om te voorzien in een versterkte informatieverplichting zodat BRUGEL ex ante wordt geïnformeerd wanneer een leverancier dit soort praktijken, of elk ander element dat een impact zou hebben op de uitvoering van de openbare dienstverplichtingen, plant.

Wat de inactieve leveranciers betreft, waarvan de lijst in bijlage is opgenomen, acht BRUGEL het wenselijk dat BRUGEL na een bepaald aantal jaren van totale inactiviteit de vergunning kan intrekken, na een onderzoek bij de belanghebbende.

Een intrekking op vrijwillige basis maakt vroegtijdige actie mogelijk en levert daarom geen problemen op.

¹¹ Merk op dat de wet van 4 juni 2021 tot wijziging van diverse bepalingen betreffende het verlengen van energiecontracten van huishoudelijke afnemers en kmo's gevolgen kan hebben voor dit soort situaties voor de bestaande afnemers van de inactieve leveranciers. Stilzwijgende verlenging van de contracten waarvan de tariefkaart niet meer bestaat, is voortaan immers verboden en de leverancier zal een nieuw contract moeten aanbieden op basis van een actief product. Deze wet heeft echter a priori geen gevolgen voor de kwestie van de opschorting van de prospectie van nieuwe afnemers.

Indien de DNB het toegangscontract opzegt, zal de leverancier eenvoudigweg niet kunnen leveren wegens het gebrek aan toegang tot het net. Als gevolg van dit onvermogen volgt onvermijdelijk een procedure tot intrekking van de leveringsvergunning, met name wegens het onvermogen van de vergunninghouder om de continuïteit van de bevoorrading te waarborgen, wat een van de criteria was om tot de markt toe te treden en er te blijven.

Zoals eerder reeds vermeld, heeft BRUGEL de bevoegdheid om dit toegangscontract goed te keuren¹². Bij de herziening van de procedure voor de beëindiging van het toegangscontract door middel van het Technisch Reglement, zal BRUGEL ervoor zorgen dat de procedure in overeenstemming is met de procedure die van toepassing is op de intrekking van een vergunning.

3.3.4.1 Omstandigheden die leiden tot uittreding uit de markt

BRUGEL is van mening dat de stopzetting van de activiteit, de afwezigheid van levering en de niet-naleving van de wettelijke verplichtingen stuk voor stuk redenen zijn om een procedure voor de intrekking van de leveringsvergunningen in te leiden, naast de niet-naleving van de criteria op basis waarvan de vergunning is verleend.

Niet alle omstandigheden die kunnen leiden tot het intrekken van een vergunning, houden hetzelfde risico in voor de markt. BRUGEL wenst voorrang te geven aan de dialoog met de leverancier tijdens de intrekkingprocedure, om een behoud op te markt aan te moedigen wanneer de leverancier maatregelen neemt om de situatie te verhelpen, zolang hij nog toegang heeft tot het net. Flexibiliteit in het tijdschema van de procedure lijkt noodzakelijk om rekening te houden met de verscheidenheid aan situaties die tot een uittreding uit de markt kunnen leiden.

3.3.4.2 Procedure voor intrekking van de vergunning

In alle gevallen zal BRUGEL de betrokken leverancier uitnodigen voor een gesprek om de situatie te beoordelen. Op basis van deze vergadering, of in het geval dat het onmogelijk blijkt om deze te houden, kan BRUGEL de leverancier in kennis stellen van zijn voornemen om de procedure tot intrekking van de vergunning voort te zetten, of, in geval van faillissement of intrekking van de toegang tot het net, hem de datum van intrekking van de vergunning mededelen. De leverancier kan deze beslissing binnen 10 kalenderdagen aanvechten.

In de kennisgevingsbrief worden de bezwarende redenen voor de beslissing om de procedure voort te zetten, vermeld en wordt, in voorkomend geval, een termijn vastgesteld waarbinnen de leverancier zijn situatie moet regulariseren. Bij de vaststelling van de termijn wordt rekening gehouden met de specifieke omstandigheden, en met name met de risicosituatie op de markt. De procedure kan dus worden ingekort of integendeel over meerdere maanden worden gespreid om de leverancier in staat te stellen de door BRUGEL gevraagde nalevingsmaatregelen te implementeren. In geval van intrekking van de toegang door de DNB en in geval van faillissement van de leverancier wordt in de kennisgevingsbrief onmiddellijk een datum vastgesteld voor de intrekking van de leveringsvergunning.

Na afloop van de toegekende periode beoordeelt BRUGEL de situatie opnieuw en kan BRUGEL een datum vaststellen voor de effectieve intrekking van de leveringsvergunning.

¹² Dit is vastgelegd in artikel 30bis, § 2, punt 41, van de ordonnantie, die onder meer voorziet in de volgende opdracht voor BRUGEL: "goedkeuren van de standaardcontracten en de algemene voorwaarden die door de netbeheerders aan de leveranciers, netgebruikers en toegangshouders worden opgelegd, ter gelegenheid van, wegens of na een aansluiting, een toegang tot het net en de wijzigingen daarvan".

Tijdens de hele procedure besteedt BRUGEL bijzondere aandacht aan de afnemers van de leverancier tegen wie een procedure tot intrekking van de vergunning aan de gang is, en ziet BRUGEL erop toe dat hun rechten worden gerespecteerd. In dat opzicht is **BRUGEL van mening dat het wenselijk zou zijn om uitdrukkelijk te wijzen op het bestaan van een plicht tot proactieve samenwerking van de leverancier ten aanzien van BRUGEL om ervoor te zorgen dat het klantenbestand van de leverancier behouden blijft**, op het moment van de inleiding van een procedure tot intrekking van een vergunning of, in voorkomend geval, al eerder, zodra de leverancier weet dat zijn toegang tot het net in gevaar is.

Bijzondere aandacht moet worden besteed aan de kwetsbare afnemers van uittrekkende leveranciers die nog steeds het sociaal tarief genieten op basis van een handgeschreven attest dat aan de leverancier is bezorgd. Als de leverancier de markt verlaat, is er geen informatie meer beschikbaar over deze afnemers. **Een rechtsgrondslag zou de leverancier in staat moeten stellen om informatie over deze afnemers door te geven, in volledige overeenstemming met de AVG.**

Evenzo wenst BRUGEL de aandacht te vestigen op het probleem van de leveringscontracten die ook voorzien in de uitvoering van andere diensten, bijvoorbeeld het onderhoud van de verwarmingsketel. Ingeval de leverancier de markt verlaat, zijn er maatregelen voor de continuïteit van de bevoorrading; maar voor de andere diensten zal de afnemer waarschijnlijk een andere dienstverlener moeten zoeken.

Hetzelfde geldt voor de valorisatie van de injectie: indien de uittrekkende leverancier injectiecontracten had met zijn afnemers, is er momenteel niets voorzien met betrekking tot de overname van die contracten. Bijgevolg zal, zodra de leverancier de markt verlaat, de injectie van zijn vroegere afnemers niet langer worden gevaloriseerd en zal deze situatie voor hen blijven bestaan totdat zij een nieuw injectiecontract met een andere leverancier hebben gesloten.

3.3.4.3 Inactieve leveranciers

Momenteel zijn 8 leveranciers *inactief*.

"Slapende" leveranciers, enkel professioneel segment	GAS	ELEK
GAS NATURAL EUROPE (NATURGY ENERGY GROUP)	V	
GREENCHOICE	V	V
NATGAS	V	
RWE SUPPLY & TRADING	V	
ENDESA		V
ENERGY CLUSTER		V
EOLY		V
TREVION		V

Een volledige en gedetailleerde lijst van leveranciers is opgenomen in bijlage 3.

3.4 De uitvoering van de regeling van beperkte vergunningen

De ordonnanties voorzien in het beginsel van beperkte leveringsvergunningen door de categorieën te specificeren die het gebruik van een beperkte vergunning kunnen rechtvaardigen. Om een beperkte vergunning te kunnen verlenen, moet BRUGEL dus het project van een vergunningsaanvrager kunnen koppelen aan een van deze categorieën (gelimiteerde hoeveelheid, afnemerscategorieën, eigen bevoorrading).

Zoals hierboven reeds is opgemerkt, voorzien de besluiten momenteel niet in een specifieke regeling voor deze beperkte vergunningen. In de praktijk past BRUGEL bij de vergunningsaanvraag en de beoordeling van de toekenningscriteria zijn onderzoek aan het gevraagde type vergunning aan.

Gezien de diversiteit van de leveringsactiviteit en de opkomst van nieuwe activiteiten waarvoor het kennisniveau nog niet optimaal is, wil BRUGEL het uitgevoerde onderzoek kunnen aanpassen:

- voor de markttoegang, door de gedifferentieerde beoordeling van de criteria en de te verstrekken inlichtingen;
- voor het behoud op de markt, door een aangepaste rapportage qua inhoud en frequentie;
- voor de uittreding uit de markt lijkt een specifieke procedure voor beperkte vergunningen ons *a priori* niet noodzakelijk, maar is het veeleer de omstandigheid die leidt tot de uittreding uit de markt die tot gevolg zou hebben dat de gevolgde procedure wordt gewijzigd.

Een dergelijke aanpak lijkt ons de nodige flexibiliteit te bieden om rekening te houden met de diversiteit van de leveringsactiviteit, met inbegrip van de peer-to-peeractiviteiten die aan een vergunning zijn onderworpen.

Naarmate de kennis en de praktijk evolueren, is het waarschijnlijk dat er zich trends zullen aftekenen en dat de keuze voor een bepaald kader, dat aanvankelijk "*op maat*" wordt gemaakt voor activiteiten die aanvankelijk vrij nieuw zijn, meer gemeengoed zal worden als de praktijk zich verspreidt.

We wijzen erop dat het bestaan van een specifieke regeling voor de beperkte vergunningen de leveranciers niet ontslaat van de verplichting om te voldoen aan de in de ordonnantie vastgestelde verplichtingen ten laste van de leveranciers. Deze verplichtingen zouden als zodanig een rem kunnen zetten op de ontwikkeling van bepaalde vergunningsplichtige activiteiten, zoals peer-to-peerdeling wanneer een vergunning vereist is. De specifieke uitwerking van deze verplichtingen, of zelfs hun relevantie voor de beoogde concrete leveringsactiviteit, zou kunnen worden bestudeerd.

4 Nieuwe vergunningen voor flexibiliteits- en aggregatiediensten

4.1 Inleiding en context

De energietransitie en de eraan gekoppelde uitdagingen veranderen het landschap van de energiesector en de manier waarop elektriciteit wordt geproduceerd en verbruikt. Hernieuwbare en intermitterende energiebronnen en een decentralisatie van de productiemiddelen hebben gevolgen voor de wijze waarop de netbeheerders zorgen voor de balancering in de Belgische regelzone (uitsluitend verzorgd door ELIA) en voor een stabiele en zekere elektriciteitsbevoorrading (kwaliteit van de spanning, continuïteit van de bevoorrading en congestiebeheer) die door elke beheerder voor zijn eigen net wordt beheerd.

Deze elementen vergroten de behoeften van de netbeheerders op het gebied van flexibiliteitsdiensten om de goede werking van het Belgische en Brusselse elektriciteitssysteem te waarborgen. In dit geval worden deze diensten ook wel ondersteunende diensten genoemd. Vandaag is vooral ELIA er vragende partij voor, maar in de toekomst kan de DNB, Sibelga, ook behoefte hebben aan ondersteunende diensten die geen verband houden met de frequentieregeling. De markten en de commerciële spelers zullen ook geneigd zijn gebruik te maken van flexibiliteitsdiensten (bv. voor de balancering van de portefeuilles van de BRP's).

De decentralisatie en het kleinere vermogen van de aangesloten productie-installaties, met name qua distributie (fotovoltaïsche cellen, windenergie, warmtekrachtkoppeling enz.), alsmede de ontwikkeling van flexibele belastingen (elektrische voertuigen, opslaginstallaties enz.) vergroten enerzijds de behoeften, maar anderzijds ook de mogelijkheden om de verschillende belastingen samen te voegen met het oog op het verlenen van de diensten.

Sinds enkele jaren zien we in Europa en in België de ontwikkeling en de opkomst van verschillende markten voor flexibiliteitsdiensten, die vooral door de netbeheerders, maar ook steeds meer door de commerciële spelers worden gevraagd. Deze markten waren aanvankelijk vooral toegankelijk voor belastingen die waren aangesloten op het hoogspanningsnet (> 1 kV) en vaak op het transmissienet van ELIA. Om de eindafnemers actief te laten deelnemen aan de energietransitie en het toekomstige flexibiliteitspotentieel bij de eindafnemers te deblokken, zullen deze markten op termijn echter steeds toegankelijker worden voor de deelname van gebruikers die op het distributienet zijn aangesloten, en meer in het bijzonder op laagspanning.

Deze ontwikkeling gaat ook gepaard met de opkomst van nieuwe soorten marktspelers die dit nieuwe potentieel commercialiseren door flexibiliteitsdiensten aan te bieden aan wie erom vraagt, leveranciers van flexibiliteitsdiensten (hierna "FSP¹³"), alsmede aggregatoren, die verschillende belastingen combineren om ze op de markten te valoriseren. Terwijl deze spelers bij hoogspanning flexibele belastingen contracteerden met professionele spelers, zal de trend anders zijn bij laagspanning, waar de flexibele belastingen nu ook door huishoudelijke afnemers zullen worden aangeboden via leveranciers van flexibiliteitsdiensten. Daarom moet er een regelgevingskader voor deze activiteiten komen om de rechten en verantwoordelijkheden van de verschillende actoren, met name de eindafnemers, te beschermen en de soepele werking van deze markten voor flexibiliteitsdiensten te waarborgen.

¹³ Flexibility Service Provider

Aangezien dit opkomende activiteiten zijn, moeten in een eerste fase bakens worden voorgesteld waarbinnen deze actoren hun activiteiten kunnen ontwikkelen, zonder evenwel onevenredige administratieve belemmeringen op te leggen. Daarnaast zijn er reeds commerciële spelers actief die flexibiliteits- of aggregatiediensten aanbieden. Daarom is het wenselijk een kader te bieden voor reeds bestaande praktijken, zonder deze op ongegronde wijze te belemmeren.

4.2 Huidig kader

Flexibiliteitsmarkten bestaan nu al en er is ook een kader voor. Dit kader moet echter nog worden aangevuld, net zoals deze flexibiliteitsmarkten verder moeten worden ontwikkeld en geleidelijk moeten worden opengesteld voor de deelname door eindafnemers die op laagspanning zijn aangesloten. Twee elementen regelen momenteel de activiteiten van leveranciers van flexibiliteits- en aggregatiediensten. Het gaat om de gereguleerde contracten (tussen netbeheerders en commerciële actoren) en de commerciële contracten tussen niet-gereguleerde actoren. Deze laatste zijn een kwestie van onderhandeling tussen de verschillende commerciële actoren en de werkingsregels van de betrokken markt. De gereguleerde contracten worden kort gepresenteerd na een uiteenzetting van de huidige gebruikssituaties en de soorten betrokken afnemers.

4.2.1 Gebruikssituaties en soort betrokken afnemer.

4.2.1.1 Flexibiliteitsdiensten

Er zijn tal van bestaande flexibiliteitsdiensten en in de toekomst zullen er nog meer bijkomen.

De zogeheten "*impliciete*" flexibiliteit, ook wel bekend en gematerialiseerd in de vorm van contracten tegen dynamische prijzen, moet buiten het toepassingsgebied van de vergunningen voor flexibiliteits- of aggregatiediensten worden gehouden, aangezien deze door de energieleveranciers zullen worden aangeboden als onderdeel van de klassieke levering.

De flexibiliteitsdiensten die binnen het toepassingsgebied vallen, vallen onder de zogenaamde "*expliciete*" flexibiliteit, met andere woorden de verkoop van een verandering in de belasting (afname of injectie) van een netgebruiker op een flexibiliteitsmarkt, of dat nu gebeurt via een leverancier van flexibiliteitsdiensten of zonder tussenpersoon.

Momenteel zijn de volgende flexibiliteitsproducten beschikbaar in België. Het gaat voornamelijk om de verschillende frequentiegerelateerde ondersteunende diensten¹⁴, met andere woorden balanceringsdiensten die door leveranciers van balanceringsdiensten (BSP¹⁵) worden geleverd en niet-frequentiegerelateerde ondersteunende diensten.

Balanceringsdiensten:

- Frequency Containment Reserve (FCR): balanceringsproduct, ook wel primaire reserve genoemd. Het betreft de enige dienst die beschikbaar is bij laagspanningsdistributie, maar hij is niet ontwikkeld in het BHG.

¹⁴ De verschillende door ELIA gevraagde ondersteunende diensten worden beschreven op de specifieke webpagina:

<https://www.elia.be/nl/elektriciteitsmarkt-en-systeem/systeemdiensten?csrt=14410032891406170219>.

¹⁵ Balancing Service Provider

- Automatic Frequency Restoration Reserve (aFRR): balanceringsproduct, ook wel secundaire reserve genoemd. Momenteel is deze dienst alleen beschikbaar voor hoogspanning (> 1 kV) en er zijn momenteel geen Brusselse afnemers die deze dienst aanbieden. De netbeheerders zijn echter bereid deze dienst vanaf de winter 2023-2024 open te stellen voor de afnemers die op laagspanning zijn aangesloten. Tot 2 juni 2023 vindt een openbare raadpleging¹⁶ plaats over de documenten die deze openstelling moeten begeleiden.
- Manual Frequency Restoration Reserve (mFRR): balanceringsproduct, ook wel tertiaire reserve genoemd. Deze dienst staat open voor HS-distributie (> 1 kV). Sinds enkele jaren zijn er in het BHG enkele deelnemers.

Ondersteunende diensten die geen verband houden met frequentieregeling. Deze producten zijn momenteel niet beschikbaar voor distributie, maar in de toekomst misschien wel.

- Het MVAR-product: met dit product kan de spanningstabieleit worden beheerd door de activering van het reactief vermogen. Deze dienst wordt verleend door een "Voltage Service Provider".
- Beheer van de beschikbaarheid van de productie-installaties om de beschikbare productiecapaciteit te voorspellen. Deze dienst wordt verstrekt door "outage planning agents", die verantwoordelijk zijn voor de planning van de onbeschikbaarheden.
- Beheer van de congestierisico's: deze actoren, "scheduling agents" genoemd, verstrekken informatie over de productieprogramma's en de beschikbare flexibiliteit voor het congestiebeheer.
- Het herstel van het net na een black-out wordt uitgevoerd door een "restoration service provider" die productie-eenheden beschikbaar houdt om het systeem te herstellen bij een black-out.

Andere producten:

- Strategische reserve¹⁷: reserve waarvan Elia jaarlijks volumes (vraag en productie) opbouwt om een eventueel structurele productieschaarste tijdens de wintermaanden te dekken. De behoefte van deze strategie is de afgelopen jaren als nul beoordeeld.
- Capaciteitsvergoedingsmechanisme (CRM): Dit mechanisme is een maatregel die is ingevoerd om de bevoorradingszekerheid van het land op lange termijn te garanderen. Momenteel kunnen alleen de activa van afnemers die zijn aangesloten op het hoogspanningsnet (> 1 kV) hieraan deelnemen.
- Transfer of energy in day-ahead & intraday (ToE DA/ID): deze dienst is momenteel nog niet beschikbaar bij distributie. Dit is momenteel het enige flexibiliteitsproduct dat niet bestemd is voor de transmissiesysteembeheerder, maar voor de BRP's.

De belangrijkste vragende partijen voor deze flexibiliteitsdiensten zijn momenteel de transmissiesysteembeheerder (ELIA) voor de balancering en de ondersteunende diensten in ruime zin en de markspelers (voornamelijk de BRP's) voor het product voor energietransferproduct DA/ID.

¹⁶ De raadpleging is beschikbaar op de website van Synergrid:
<https://www.synergrid.be/nl/documentencentrum/openbare-raadpleging/documenten-flexibiliteit-lente-2023>.

¹⁷ <https://www.elia.be/nl/elektriciteitsmarkt-en-systeem/adequacy/strategische-reserve>

Het is echter mogelijk dat de distributiesysteembeheerder in de toekomst een beroep zal moeten doen op flexibiliteitsproducten, met inbegrip van ondersteunende diensten die geen verband houden met de frequentieregeling (bijvoorbeeld voor het spanningsbeheer en de congestie).

4.2.1.2 Aggregatie van de belasting:

Wat de aggregatie betreft, zijn er momenteel slechts enkele gebruikssituaties:

- activiteit van aggregatie van belastingen om flexibiliteitsdiensten te verlenen, zoals hierboven beschreven;
- aggregatie van meerdere verbruiks- of productiebelastingen die op een markt moeten worden gevaloriseerd. De Elektriciteitsordonnantie combineert de aggregatie met de verkoop op elke markt buiten de leveringsmarkt¹⁸. Dit zouden bijvoorbeeld, naast de markten voor flexibiliteitsdiensten, de groothandelsmarkt, de day-ahead- of intraday-markt kunnen zijn.

4.2.1.3 Betrokken afnemers op het distributienet

Zoals hierboven reeds vermeld, is de deelname aan de verschillende markten met flexibiliteitsdiensten van de eindafnemers die op de distributie en nog meer op laagspanning zijn aangesloten, sterk beperkt tot enkele producten (alleen FCR voor LS-afnemers en enkele diensten voor HS-afnemers).

Het design van de ondersteunende diensten en de flexibiliteitsproducten is zodanig dat de deelname van de eindafnemers die zijn aangesloten op de distributie in Brussel ingewikkeld is. Het gaat onder meer om technische elementen zoals vereisten inzake de meting van de geleverde diensten, alsmede participatiecriteria (om aan de meeste flexibiliteitsmarkten te kunnen deelnemen, moet tegenwoordig een minimaal vermogen van 1 MW worden geleverd). De flexibele belastingen die zijn aangesloten op de distributie, en nog meer op laagspanning, (zouden) moeten worden samengevoegd om aan flexibiliteitsaanvragers te kunnen worden aangeboden.

4.2.1.4 Betrokken afnemers op het gewestelijke transmissienet

De afnemers die op het gewestelijke transmissienet zijn aangesloten, hebben nu toegang tot alle markten voor flexibiliteitsdiensten. Deze actoren zouden ook over voldoende krachtige faciliteiten kunnen beschikken om te kunnen kiezen voor deelname via een tussenpersoon (een FSP) of om zelf hun flexibiliteit aan de markt aan te bieden en zo zelf als FSP te worden beschouwd. In het tweede geval zouden deze actoren in aanmerking komen voor de categorie van de beperkte vergunning voor levering van flexibiliteitsdiensten.

4.2.2 Huidig kader

De levering van flexibiliteitsdiensten door de actoren wordt momenteel geregeld door wettelijke en contractuele bepalingen. Er bestaan gereguleerde contracten tussen de netbeheerders en de commerciële actoren, de FSP's. Deze gereguleerde contracten kunnen worden beschouwd als een toegangscontract en bieden een kader voor de activiteit van de FSP's inzake interactie met het net.

¹⁸ Aggregatie kan plaatsvinden met het oog op de levering van elektriciteit aan de eindafnemer, maar deze activiteit moet onder de energieleveringsvergunning vallen.

Op het niveau van de distributie gaat het om het contract tussen de DNB en FSP in het kader van de levering van flexibiliteitsdiensten door gebruik te maken van de gebruikersflexibiliteit van het distributienet (ook contract DNB-FSP genoemd)¹⁹. Dit gereguleerde contract is onderworpen aan de goedkeuring door BRUGEL op basis van artikel 30bis, § 2, punt 4I, van de ordonnantie, naar het voorbeeld van het toegangscontract voor de levering. Het bevat met name de wederzijdse rechten en verplichtingen van de DNB en de FSP, elementen betreffende de meting en mededeling van flexibiliteitsvolumes, elementen betreffende vertrouwelijkheid en de bescherming van de persoonsgegevens, alsook het beheer van de pool van de FSP, het geheel van leveringspunten van flexibiliteitsdiensten in zijn portefeuille. Het bevat ook een catalogus van diensten die de FSP kan leveren vanuit leveringspunten die op de distributie zijn aangesloten en specifieke voorwaarden die per dienst gelden. Momenteel vereist dit contract, indien het relevante gewestelijke juridische kader daarin voorziet, dat de FSP een vergunning moet hebben om flexibiliteitsdiensten te verlenen.

Een soortgelijk kader bestaat ook op federaal niveau. Het gaat om een geheel van documenten met de algemene voorwaarden en de nadere regels voor de verschillende diensten (balancerings, herstel, van de spanning en het reactief vermogen en diensten in verband met het congestiebeheer) waarvoor ELIA flexibiliteitsdiensten aanvraagt. Er is een specifiek contract per product. Deze contracten bestrijken de wederzijdse rechten en verplichtingen met betrekking tot de verwerving van diensten door ELIA bij een FSP en de levering van deze diensten. Zij regelen ook de technische specificaties voor de toegang tot en de deelname aan de respectieve markten voor flexibiliteitsdiensten. Deze gereguleerde contracten regelen momenteel de levering van flexibiliteitsdiensten aan de transmissienetbeheerder en worden goedgekeurd door de federale regulator, de CREG. Op de dag dat de DNB verplicht zal zijn om ondersteunende diensten aan te kopen die geen verband houden met de frequentieregeling²⁰, zal BRUGEL ook dergelijke contracten moeten goedkeuren.

4.3 Interpretatie en verduidelijking

4.3.1 Het verband tussen flexibiliteits- en aggregatiediensten

Volgens de interpretatie door BRUGEL van de bepalingen van de ordonnantie en volgens de kenmerken van de op de distributie aangesloten flexibiliteitsbronnen die worden ontwikkeld in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vereist een flexibiliteitsdienst, met name op basis van de op het distributienet aangesloten activa, een vorm van aggregatie om te kunnen deelnemen aan de flexibiliteitsproducten die momenteel op de verschillende markten bestaan. Momenteel moet een FSP immers ten minste 1 MW vermogen kunnen aanbieden om aan een flexibiliteitsproduct te kunnen deelnemen. In de praktijk zijn belastingen van een dergelijk vermogen niet aangesloten op het distributienet en daarom moet de FSP verschillende belastingen aggregeren om aan deze markten te kunnen deelnemen. Dit geldt niet noodzakelijkerwijs voor de levering van flexibiliteitsdiensten van belastingen die op het hoogspanningsnet van het gewestelijke transmissienet zijn aangesloten.

Volgens de definities moet de aggregatieactiviteit echter ruimer worden opgevat, aangezien de aggregatiediensten kunnen deelnemen aan elke elektriciteitsmarkt, met uitzondering van de levering.

¹⁹ Dit contract kan worden geraadpleegd op de website van Synergrid: <https://www.synergrid.be/images/downloads/modele-de-contratfsp-grd-20220509.docx>.

²⁰ Artikelen 5, § 8 en 7, § 8 van de Elektriciteitsordonnantie.

Dit moet bijgevolg de verschillende markten voor flexibiliteitsdiensten omvatten²¹, maar ook de groothandelsmarkt, de day-ahead- en de intraday-markt en de capaciteitsmarkt.

Een specifieke regeling betreffende de rechten en verantwoordelijkheden van de leveranciers van flexibiliteits- of aggregatiediensten moet afzonderlijk en *a priori* minder strikt worden vastgesteld dan die voor de energielevering.

Het is echter mogelijk dat een leverancier van flexibiliteits- of aggregatiediensten ook een energieleverancier is of een dergelijke vergunning heeft in een andere lidstaat van de EER. In dit geval, en gelet op het bovenstaande, zou het passend zijn te voorzien in een vereenvoudigde procedure voor elke houder van een elektriciteitsleveringsvergunning die een vergunning wenst te verkrijgen voor het aanbieden van flexibiliteits- of aggregatiediensten.

4.3.2 Gevolgen in geval van intrekking van de toegang tot het net van de houder van een vergunning voor diensten

Aangezien flexibiliteits- en aggregatiediensten los van de levering van elektriciteit worden beschouwd, zijn de verantwoordelijkheden van de houders van deze vergunningen ten aanzien van de eindafnemer niet dezelfde, aangezien een prestatiegebrek (of faillissement) geen gevolgen heeft voor de levering van elektriciteit om in de basisbehoeften aan energie te voorzien. Het effect zou voornamelijk verband houden met de afwezigheid van de geleverde diensten, wat voor de DNG een inkomstenderving zou betekenen, maar ook gevolgen zou kunnen hebben voor de actoren die deze diensten ontvangen. Het effect op commerciële actoren en de beheerders wordt *a priori* gedekt door de contractuele bepalingen tussen actoren, respectievelijk door de verschillende toegangscontracten.

In de volgende passages wordt kort beschreven wat de gevolgen kunnen zijn indien een aanbieder van flexibiliteits- of aggregatiediensten failliet gaat of de toegang tot het net verliest.

4.3.2.1 Leveringsvergunning van flexibiliteitsdiensten

Het effect van een plotselinge stopzetting van de activiteiten van een FSP heeft *a priori* weinig directe gevolgen voor de afnemer. Er moet echter een onderscheid worden gemaakt tussen twee gevallen:

- De FSP staat los van de energieleverancier: de afnemer ondervindt *a priori* geen gevolgen voor zijn leveringscontract. De energieleverancier zou een klein effect op zijn portefeuille moeten zien zonder wijziging van de flexibele belasting, indien die belasting geen deel uitmaakte van een ander leveringscontract. Voor zijn flexibele belasting zou de eindafnemer een inkomstenderving moeten ondervinden totdat hij een nieuwe FSP vindt.
- De FSP is ook de leverancier van de afnemer: in dit geval zou de afnemer zonder leverancier komen te zitten en een nieuwe leverancier moeten zoeken. Zo niet, dan moet het mechanisme van de noodleverancier worden geactiveerd. Voor zijn flexibele belasting zou de eindafnemer een inkomstenderving moeten ondervinden totdat hij een nieuwe FSP vindt.

²¹ Balanceringsmarkten (frequentieregeling), met name de primaire (FCR), secundaire (aFRR) en tertiaire (mFRR) reserves en de markten voor ondersteunende diensten die geen verband houden met frequentieregeling (congestie, spanning of herstel van na een black-out).

4.3.2.2 *Beperkte leveringsvergunning van flexibiliteitsdiensten*

De houder van een beperkte vergunning voor flexibiliteitsdiensten oefent alleen invloed uit op zijn eigen portefeuille. Wanneer zijn toegang wordt onderbroken, is de enige actor die gevolgen zou kunnen ondervinden, zijn evenwichtsverantwoordelijke, indien deze actor niet zelf deze verantwoordelijkheid op zich neemt. Deze elementen zouden *a priori* contractueel moeten worden beheerd tussen de twee betrokken actoren.

4.3.2.3 *Vergunning voor het verlenen van aggregatiediensten*

In het geval van de plotselinge stopzetting van de activiteit van een aggregator doen zich ook twee scenario's voor:

- Voor de eindafnemer die een belasting (afname) laat aggregeren, zijn er *a priori* slechts weinig directe gevolgen. De eindafnemer zal een inkomstenderving ondervinden totdat een nieuw contract wordt gesloten.
- De eindafnemer die zijn extra productie laat aggregeren, zal zijn productie niet kunnen valoriseren, aangezien hij niet langer onder een evenwichtsverantwoordelijke valt en de toegang moet worden ingetrokken totdat een contract met een nieuwe evenwichtsverantwoordelijke wordt gesloten (rechtstreeks of via een andere aggregator).

Voorlopig lijkt het, in tegenstelling tot de regeling voor de vergunning voor energielevering waarbij er een *noodleverancier* is, niet zinvol om te voorzien in een automatisch vervangingsmechanisme voor de belasting die deel uitmaakt van een contract met een FSP of een aggregator.

4.4 Voorstellen - aanbevelingen

4.4.1 *Kader en procedure voor de behandeling van de aanvraag*

Aangezien de flexibiliteits- en aggregatiediensten activiteiten in volle ontwikkeling zijn, mogen geen onnodige administratieve belemmeringen worden opgeworpen voor de reeds bestaande actoren op deze markten, of voor die welke in de toekomst willen toetreden tot deze markten.

Bijgevolg zouden de procedures voor de toekenning, de hernieuwing, de overdracht en de intrekking van leveringsvergunningen voor diensten moeten worden afgestemd op die welke in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest bestaan voor leveringsvergunningen voor elektriciteit en op die welke in dit advies worden aanbevolen, maar zou moeten worden voorzien in specifieke criteria waaraan moet worden voldaan, aangepast aan de kenmerken van deze activiteiten.

4.4.2 *Te vervullen criteria voor de toekenning van een leveringsvergunning voor diensten*

4.4.2.1 *Leveringsvergunning algemene flexibiliteits- en aggregatiediensten*

Gezien de gelijkenis van de activiteiten van de levering van flexibiliteits- en aggregatiediensten, met name uit het oogpunt van verantwoordelijkheden en gevolgen voor derden in geval van intrekking van de toegang, alsmede het feit dat deze activiteiten in volle opkomst zijn, is het zinvol om als eerste stap te voorzien in soortgelijke, zo niet identieke, criteria en nadere regels voor de toekenning, hernieuwing,

overdracht en intrekking van deze twee soorten vergunningen. Beide types vergunningen worden daarom in de rest van het advies op dezelfde wijze behandeld.

In het algemeen moet de aanvrager aan de volgende criteria voldoen:

- Algemene criteria betreffende de plaats van vestiging.
- criterium inzake juridische en de beheersautonomie ten aanzien van een van de in België actieve netbeheerders: de aanvrager moet kunnen aantonen dat zijn organisatie onafhankelijk is van de netbeheerders.
- Criteria met betrekking tot de economische en financiële draagkracht van de aanvrager.

De aanvrager moet kunnen aantonen dat hij over voldoende economische en financiële draagkracht beschikt om de in zijn aanvraag beschreven activiteiten te beheren en de eventuele kosten te betalen aan de netbeheerder en de evenwichtsverantwoordelijken die gevolgen ondervinden van zijn activiteit. Hij mag niet in een staat van faillissement of een soortgelijke toestand verkeren.

- Criteria betreffende de technische bekwaamheid van de aanvrager:

De aanvrager moet over voldoende wetenschappelijke, professionele en technische middelen beschikken om aan te tonen dat hij in staat is te opereren op complexe en onderling verbonden markten, in het bijzonder zijn vermogen om de balancering te waarborgen. De aanvrager moet onder meer aantonen dat hij technisch in staat is tot interactie met de netbeheerder, met name wat betreft het beheer van de gegevens en de mandaten (door de afnemer gegeven mandaat om zijn belasting te wijzigen).

- Criteria betreffende de kwaliteit van de organisatie

Dit heeft betrekking op het vermogen van de aanvrager om zijn afnemers te beheren in overeenstemming met de Elektriciteitsordonnantie. Het gaat vooral om de documenten en acties die zijn ingevoerd om de afnemer te informeren, de middelen om de afnemer te factureren en de kanalen om afnemers aan te spreken in geval van fouten.

Een vrijstelling van bepaalde toekenningscriteria en een vereenvoudigde procedure moeten worden overwogen voor de aanvragers die een leveringsvergunning hebben verkregen op federaal niveau, in een ander gewest of in een andere lidstaat van de Europese Economische Ruimte. Deze vrijstelling kan betrekking hebben op de criteria voor het verkrijgen van een vergunning of op een vereenvoudiging van de te volgen procedure.

Er zijn verschillende gevallen denkbaar waarin van een of meer criteria kan worden afgeweken:

- De aanvrager is houder van een leveringsvergunning voor elektriciteit die is verleend op federaal niveau, in een ander gewest of in de EER.
- De aanvrager is houder van een leveringsvergunning voor elektriciteit in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.
- De aanvrager van een leveringscontract voor flexibiliteitsdiensten is houder van een leveringscontract voor aggregatiediensten in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, of, andersom, de aanvrager van een leveringscontract voor aggregatiediensten is houder van een leveringscontract voor flexibiliteitsdiensten.
- Als overgangsmaatregel is de aanvrager houder van een toegangscontract inzake flexibiliteit met ten minste één Belgische netwerkexploitant.

BRUGEL is van mening dat in deze gevallen bepaalde toekenningscriteria als vervuld moeten worden beschouwd. Het blijft echter passend dat de aanvrager minstens voldoet aan de eisen inzake zijn technische bekwaamheid en zijn bekwaamheid op het gebied van klantenbeheer, zoals voorgeschreven in de ordonnantie.

Een voorlopige lijst van meer specifieke elementen en documenten die BRUGEL zou kunnen vragen bij de aanvraag van een leveringsvergunning voor diensten, is bijgevoegd als bijlage 2 bij dit advies.

4.4.2.2 Beperkte leveringsvergunning van flexibiliteitsdiensten

Een netgebruiker met een voldoende grote belasting zou met zijn eigen middelen en installaties rechtstreeks flexibiliteitsdiensten kunnen verlenen door alleen zijn eigen belasting te wijzigen. Hij neemt dan minder verantwoordelijkheid op zich, omdat hij geen wijziging van de belasting van een derde eindgebruiker activeert. De Elektriciteitsordonnantie voorziet in dit geval in een specifieke vergunning: de beperkte leveringsvergunning voor flexibiliteitsdiensten.

Voor deze aanvragers van een beperkte leveringsvergunning voor flexibiliteitsdiensten moet een minder strenge reeks gunningscriteria worden vastgesteld. De aanvrager moet vooral kunnen aantonen dat hij technisch in staat is op de verschillende flexibiliteitsmarkten actief te zijn.

BRUGEL leidt uit artikel 26ter van de Elektriciteitsordonnantie ook af dat de houder van een beperkte leveringsvergunning voor flexibiliteitsdiensten in eerste instantie niet zou moeten voorkomen op de lijst van houders die op de website van BRUGEL moet worden gepubliceerd. De betrokken actor treedt immers niet op als tussenpersoon tussen de op het net aangesloten afnemers en de aanvragers van diensten, aangezien hij aan die aanvragers uitsluitend zijn eigen installaties ter beschikking stelt en dus geen contracten aan derden aanbiedt.

De procedure en de vereisten voor de toekenning van een beperkte leveringsvergunningen voor flexibiliteitsdiensten moeten worden verlicht en vereenvoudigd in verhouding tot de mate van verantwoordelijkheid en impact die de gebruiker met zijn activiteit heeft, met name een impact die tot hemzelf beperkt blijft of waarvoor hijzelf de verantwoordelijkheid draagt. BRUGEL is dan ook van mening dat de toekenningscriteria voor dit type vergunning beperkt moeten blijven tot de technische bekwaamheid van de aanvrager.

4.4.3 Aanbevelingen inzake de door de houders van een vergunning voor diensten te verstrekken informatie

De houders van een leveringsvergunning voor flexibiliteits- of aggregatiediensten moeten met name de volgende gebeurtenissen aan BRUGEL melden:

- elke wijziging in de statuten van de organisatie, of een wijziging van de zeggenschap, een fusie, splitsing of overdracht van een bedrijfsactiviteit die gevolgen heeft voor de houder;
- elke wijziging van de algemene voorwaarden van de contracten voor flexibiliteits- of aggregatiediensten, overeenkomstig artikel 26quater van de Elektriciteitsordonnantie;
- wanneer er een wijziging optreedt in de strategie, het financieel beheer of het technisch beheer van de onderneming of haar klantenbestand die gevolgen kan hebben voor de naleving van de gunningscriteria;

- in geval van moeilijkheden in de onderneming die de goede gang van zaken in gevaar kunnen brengen.

BRUGEL zal de nieuwe informatie analyseren en nagaan of de houder nog steeds voldoet aan de voorwaarden voor het behoud van zijn vergunning, of dat er andere stappen moeten worden ondernomen.

BRUGEL vindt het ook aangewezen om een activiteitenverslag te kunnen vragen aan de houders van leveringsvergunningen voor diensten. Daartoe zal BRUGEL een rapportagekader en -frequentie bepalen.

4.4.4 Behoud, intrekking, hernieuwing of overdracht van vergunningen voor diensten

Om de administratieve procedures voor alle betrokken actoren te vergemakkelijken, vindt BRUGEL het belangrijk om de procedures voor het behoud, de intrekking, de hernieuwing en de overdracht van een leveringsvergunning voor diensten zo goed mogelijk af te stemmen op de procedures voor de leveringsvergunning voor elektriciteit.

Het is echter zinvol om in bepaalde situaties enigszins afwijkende eisen te stellen:

- In het geval van een vrijwillige terugtrekking zou de houder niet per se moeten hebben voorzien in de overdracht van zijn klantenportefeuille naar een andere houder, zoals het geval is bij de vrijwillige terugtrekking van een houder van een leveringsvergunning voor elektriciteit.
- Wat de hernieuwing van een vergunning betreft, kunnen zich na de overname van de organisatie van de houder door een andere, twee situaties voordoen:
 - De nieuwe onderneming heeft een leveringsvergunning voor diensten: een vereenvoudigde procedure moet mogelijk zijn en de overdracht kan snel plaatsvinden.
 - De nieuwe onderneming beschikt niet over een leveringsvergunning voor diensten: deze onderneming zal de toekenning van een vergunning moeten aanvragen en de overdracht van het klantenbestand kan pas plaatsvinden nadat BRUGEL de vergunning heeft verleend.

4.4.5 Algemene aanbevelingen

Zoals hierboven vermeld, bevinden de activiteiten inzake flexibiliteits- en aggregatiediensten zich in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nog in de ontwikkelingsfase en zullen zij in de toekomst evolueren. Daarom zouden de volgende algemene aanbevelingen in overweging moeten worden genomen:

- Het vergunningenkader moet worden gezien als een eerste stap en mag niet te restrictief zijn, zodat deze activiteiten zich vrijuit kunnen ontwikkelen. Dit kader moet na enige tijd worden herzien op basis van feedback en vaststellingen.
- Gelet op het vorige punt is het aangewezen om BRUGEL in het besluit manoeuvreerruimte te geven, met name wat betreft de wijziging van de criteria wanneer een belangrijke ontwikkeling in de sector dit vereist, om het kader op gegronde wijze en na overleg te kunnen aanpassen.
- De criteria en procedures moeten eenvoudig, transparant en proportioneel zijn om een gunstig kader voor de ontwikkeling van deze diensten te bieden en geen onnodige belemmeringen op te werpen.

Daartoe wil BRUGEL een model van, aanvraagdossier voor een vergunning voor diensten opstellen, met een lijst van door de aanvrager te verstrekken documenten.

- De invoering van een overgangperiode, zodat de bestaande actoren voldoende tijd hebben om de nodige stappen te zetten om aan de procedures en -vereisten voor de toekenning van vergunningen te voldoen, en om zich te houden aan de huidige vereisten²².

Het is wenselijk om, in de mate van het mogelijke, de criteria en procedures voor de toekenning van de leveringsvergunningen voor diensten af te stemmen op die van de andere Belgische gewesten, dit om het regelgevingskader voor de actoren te vereenvoudigen en ook om te voorkomen dat aanvragers de voorkeur geven aan een gewest waar een vergunning gemakkelijker zou kunnen worden verkregen.

²² Bijvoorbeeld de verplichting om over een vergunning voor flexibiliteitsdiensten te beschikken in het contract DNB-FSP.

5 Conclusies

Met dit advies stelt BRUGEL voor de voorwaarden voor de toetreding tot, het behoud op en de uittreding uit de markt te herzien, met name door middel van geactualiseerde en relevantere criteria en door de communicatie tussen de vergunninghouders en de regulator te versterken. BRUGEL heeft ook bijzondere waakzaamheid besteed aan het aanpassingsvermogen waarvan de regulator blijf moet kunnen geven in het licht van de toenemende diversiteit van de leveringsactiviteit.

BRUGEL stelt dus onder meer voor om de huidige criteria voor het onderzoek van een leveringsvergunningdossier enigszins te wijzigen zodat de kennis van de aanvrager over de Brusselse context alsook zijn *sourcing*- en balanceringsstrategie beter kunnen worden vastgesteld.

BRUGEL pleit ook voor meer bevoegdheden om de vergunning van inactieve leveranciers in te trekken en om beter toezicht te houden op de slapende leveranciers (d.w.z. leveranciers die wel klanten hebben maar geen nieuwe klanten meer zoeken). Het lijkt ook wenselijk om de rapportage van de leveranciers te versoepelen, zodat BRUGEL ze kan aanpassen aan de omstandigheden, in het bijzonder wat betreft de nieuwe types beperkte leveringsvergunningen. Het is ook noodzakelijk om verplichtingen inzake de informatieoverdracht in geval van stopzetting van de activiteit op te leggen, teneinde de afnemers van de vertrekkende leverancier zo goed mogelijk te beschermen.

Voor de beperkte vergunningen, maar ook voor de nieuwe vergunningen voor flexibiliteits- en aggregatiediensten, stelt BRUGEL voor om dezelfde regels en procedures te volgen als voor de huidige regeling, waarbij aan BRUGEL een ruime beoordelingsmarge wordt gelaten die wendbaarheid mogelijk maakt in een context die in volle opbouw is.

* *

*

6 Bijlage I: Wettelijk kader van de Elektricitetsordonnantie voor de vergunningen voor de levering van flexibiliteits- en aggregatiediensten

De Elektricitetsordonnantie voorziet in een kader voor de activiteiten inzake de levering van flexibiliteits- en aggregatiediensten. Om de lezing van dit advies te vergemakkelijken, bevat deze bijlage de elementen van de Elektricitetsordonnantie die betrekking hebben op vergunningen voor de levering van diensten.

"Art.2 ... 46° flexibiliteitsdienst: dienst die door een eindafnemer wordt aangeboden als hij zijn injectie of afname van elektriciteit vrijwillig opwaarts of neerwaarts aanpast als reactie op een extern signaal;

...

48° leverancier van flexibiliteitsdiensten: elke natuurlijke of rechtspersoon die rechtstreeks of als tussenpersoon flexibiliteitsdiensten levert aan een of meerdere kopers van flexibiliteitsdiensten";

...

50° aggregatiedienst: aangeboden dienst die de belasting en/of de opgewekte elektriciteit van verschillende afnemers combineert;

51° aankoopgroepering: elke natuurlijke of rechtspersoon die aggregatiediensten verleent met het oog op de verkoop, de aankoop of de veiling op eender welke elektriciteitsmarkt, met uitsluiting van de levering; ..."

"Art. 26ter § 1. Leveranciers van flexibiliteitsdiensten en aankoopgroeperingen moeten respectievelijk beschikken over een door Brugel afgeleverde leveringsvergunning voor flexibiliteitsdiensten en een leveringsvergunning voor aggregatiediensten om flexibiliteitsdiensten en aggregatiediensten aan te bieden.

In afwijking van het voorgaande lid is een eindafnemer die flexibiliteitsdiensten aanbiedt via een leverancier van flexibiliteitsdiensten niet aan deze verplichting onderworpen. Er zijn twee categorieën van leveringsvergunningen van flexibiliteitsdiensten:

1° de algemene leveringsvergunning van flexibiliteitsdiensten;

2° de beperkte leveringsvergunning van flexibiliteitsdiensten, die aan een eindafnemer wordt toegekend om vanuit zijn eigen installaties rechtstreeks flexibiliteitsdiensten te leveren, zonder tussenpersoon.

De Regering kan bijkomende categorieën van leveringsvergunningen van flexibiliteitsdiensten invoeren.

§ 2. Na advies van Brugel bepaalt de Regering de criteria en modaliteiten voor de toekenning, hernieuwing, overdracht en intrekking van deze verschillende leveringsvergunningen van flexibiliteitsdiensten en leveringsvergunningen van aggregatiediensten. De criteria voor de toekenning van deze leveringsvergunningen kunnen onder meer betrekking hebben op de betrouwbaarheid en de beroepservaring van de aanvrager, zijn technische en financiële bekwaamheid en de kwaliteit van zijn organisatie.

De vergunning van een leverancier van flexibiliteitsdiensten of van een aankoopgroepering die de verplichtingen vastgelegd in of op grond van deze ordonnantie niet langer nakomt of niet langer voldoet aan de op grond van dit artikel vastgelegde criteria wordt ingetrokken.

§ 3. Elke leveringsvergunning van flexibiliteitsdiensten en elke leveringsvergunning van aggregatiediensten bedoeld in dit artikel worden verstrekt, overgedragen, hernieuwd, of desgevallend ingetrokken door Brugel.

§ 4. Brugel publiceert op haar website de lijst van de houders van een algemene leveringsvergunning van flexibiliteitsdiensten en van de aankoopgroeperingen.

§ 5. De houders van een vergunning voor flexibiliteitsdiensten en de aankoopgroeperingen hebben het recht om de elektriciteitsmarkt te betreden zonder de toestemming van een andere speler op de elektriciteitsmarkt."

"Art. 26 quater § 1. De houders van een leveringsvergunning van flexibiliteitsdiensten en de aankoopgroeperingen stellen Brugel in kennis van de algemene voorwaarden van de door hen aangeboden contracten van flexibiliteitsdiensten of aggregatiecontracten en de eventuele wijzigingen ervan, zodat de regulator kan nagaan of ze in regel zijn met deze ordonnantie en haar uitvoeringsbesluiten.

§ 2. De houders van een leveringsvergunning van flexibiliteitsdiensten en de aankoopgroeperingen sluiten een contract met de betrokken netbeheerder en verstrekken hem de in het technisch reglement vastgesteld essentiële informatie."

"Art. 26quinquies. Zonder dat zij op enigerlei wijze mogen discrimineren, in het bijzonder op het vlak van kosten, investering en tijd, zien de houders van een algemene vergunning voor flexibiliteitsdiensten en de aankoopgroeperingen erop toe:

1° aan elke eindafnemer die dit vraagt een redelijk en niet-discriminerend voorstel van contract voor flexibiliteits- en aggregatiediensten te bezorgen, en de algemene voorwaarden van dit contract mee te delen. Elke eindafnemer heeft het recht om een contract voor flexibiliteits- of aggregatiediensten te sluiten zonder de toestemming van een elektriciteitsbedrijf dat een contract heeft gesloten met deze eindafnemer;

2° als een eindafnemer met inachtneming van de contractuele voorwaarden wenst te veranderen van houder van een algemene vergunning voor flexibiliteitsdiensten of van aankoopgroepering, deze verandering kosteloos door te voeren binnen een termijn van maximaal drie weken vanaf de datum van het verzoek van de eindafnemer;

3° elke eindafnemer die hierom verzoekt, ten minste eenmaal per factureringsperiode kosteloos de relevante gegevens betreffende zijn deelname aan flexibiliteits- of aggregatiediensten te verstrekken."

"Art. 26septies. Houders van vergunningen voor flexibiliteitsdiensten en aankoopgroeperingen dragen de evenwichtsverantwoordelijkheid, of belasten een evenwichtsverantwoordelijke met hun verantwoordelijkheid."

7 Bijlage 2: Ontwerplijst van de inlichtingen die de aanvrager van een vergunning voor dienstverlening moet verstrekken om BRUGEL in staat te stellen zijn onderzoek uit te voeren

Deze bijlage bevat een voorlopige lijst van documenten en informatie die aanvragers van leveringsvergunningen voor diensten mogelijk moeten verstrekken wanneer zij een vergunning aanvragen. BRUGEL zal deze informatie analyseren om na te gaan of de aanvrager in staat is het wettelijke en reglementaire kader na te leven.

7.1 Aanvragen voor leveringsvergunningen algemene flexibiliteits- en aggregatiediensten

Bij de analyse van een aanvraag voor een leveringsvergunning voor diensten gaat BRUGEL na of de aanvrager voldoet aan de verschillende criteria en of hij wel degelijk in staat is het wettelijke en reglementaire kader na te leven. Daartoe zou BRUGEL onder meer de volgende documenten en informatie kunnen opvragen:

- Algemeen criterium betreffende de plaats van vestiging.
 - De aanvrager moet bewijzen dat hij zijn woonplaats en effectieve verblijfplaats in België of een andere EER-lidstaat heeft. Momenteel is een onderneming dus niet verplicht een band met België te hebben, op voorwaarde dat zij een daadwerkelijke en duurzame band met minstens één van de lidstaten van de EER heeft.
- Criterium inzake juridische en de beheersautonomie ten aanzien van een van de in België actieve netbeheerders: de aanvrager moet kunnen aantonen dat zijn organisatie onafhankelijk is van de netbeheerders.
- Criterium met betrekking tot de economische en financiële draagkracht van de aanvrager.

De aanvrager moet het bewijs leveren van voldoende financiële en economische draagkracht om:

- de in de aanvraag beschreven activiteiten te kunnen beheren;
 - de eventuele kosten aan de netbeheerder te kunnen betalen;
 - de door zijn activiteit veroorzaakte verstoringen van het evenwicht te kunnen opvangen en de door deze verstoringen getroffen actoren te compenseren, zoals bepaald in het wet- en regelgevingskader.
- Criterium met betrekking tot de beroepservaring, de kwaliteit van de organisatie en de technische bekwaamheid van de aanvrager. Aan de hand van de volgende informatie kan worden bepaald of de aanvrager over voldoende bekwaamheden beschikt om op de elektriciteitsmarkten op te treden en de belastingen van zijn afnemers overeenkomstig de toepasselijke wettelijke bepalingen aan te passen.

- Opdat BRUGEL zijn beoordeling zou kunnen maken, moet de aanvrager zijn activiteiten gedetailleerd beschrijven en zijn bedrijfsplan indienen.
 - De aanvrager moet aantonen dat hij over voldoende wetenschappelijke en professionele kwalificaties beschikt om op complexe en onderling verbonden markten te opereren.
 - Er moet een beschrijving worden gegeven van de middelen die worden gebruikt om te voldoen aan de bepalingen van de technische reglementen en de toegangscontracten.
 - De aanvrager moet concreet kunnen aantonen dat zijn back-endsysteemprocessen goed worden beheerd, met inbegrip van een beschrijving van de technische middelen die voor de levering van de diensten worden overwogen.
 - De aanvrager moet ook kunnen aantonen dat hij technisch in staat is tot interactie met de netbeheerder en andere actoren voor wie zijn activiteit gevolgen hebben, met name wat betreft de mandaten en de gegevensuitwisseling.
 - De aanvrager moet aantonen dat hij over de nodige middelen beschikt om de verantwoordelijkheid inzake balancering zelf of door uitbesteding aan een professional uit te voeren.
- Criterium met betrekking tot de bekwaamheid van de aanvrager om zijn afnemers te beheren in overeenstemming met de Elektriciteitsordonnantie en om de tegenover zijn afnemers aangegane verbintenissen voor de levering van diensten na te leven:
 - de mededeling van modelcontracten en algemene voorwaarden, overeenkomstig artikel 26^{quater} van de Elektriciteitsordonnantie;
 - een beschrijving van de acties en documenten die ter beschikking zijn gesteld om de afnemers te informeren en met hen te communiceren;
 - een beschrijving van de wijze van facturering aan de afnemers en de kanalen om afnemers te interpellieren in geval van vergissingen.

BRUGEL zal zijn wettelijke controle op de algemene voorwaarden van de dienstverleners uitvoeren overeenkomstig artikel 26^{quater} van de Elektriciteitsordonnantie. Deze benadering is consistent en efficiënt, aangezien de toetreding van de actor tot de markt afhankelijk wordt gesteld van de goedkeuring van zijn voorafgaande algemene voorwaarden.

7.2 De aanvraag van een beperkte vergunning voor flexibiliteitsdiensten

Een aanvrager van een beperkte leveringsvergunning voor flexibiliteitsdiensten moet dezelfde documenten en inlichtingen verstrekken als voor andere leveringsvergunningen voor diensten, maar kan worden vrijgesteld van het overleggen van de volgende bewijzen:

- Algemeen criterium inzake de locatie van de aanvrager:

Om aanspraak te kunnen maken op een beperkte leveringsvergunning voor flexibiliteitsdiensten, moet de aanvrager diensten kunnen aanbieden met zijn eigen installaties en moet hij dus gevestigd en aangesloten zijn op het Brusselse elektriciteitsnet. Derhalve kan worden aangenomen dat aan dit criterium is voldaan.

- Criterium met betrekking tot de bekwaamheid van de aanvrager om de tegenover zijn afnemers aangegane verbintenissen voor de levering van diensten.

Dit type vergunning staat de vergunninghouder niet toe afnemers te hebben van wie hij flexibiliteit zal verlangen. De enige afnemers zouden de aanvragers van flexibiliteitsdiensten zijn.

- Criteria betreffende de kwaliteit van de organisatie

De aanvrager van dit type vergunning mag geen afnemers hebben van wie hij de belasting wijzigt.

De aanvrager van een beperkte vergunning voor flexibiliteitsdiensten moet wel voldoen aan de criteria inzake technische bekwaamheid en een attest overleggen waarbij blijkt dat hij uitsluitend gebruik maakt van zijn eigen installaties om flexibiliteitsdiensten aan te bieden.

8 Bijlage 3: Volledige en gedetailleerde lijst van leveranciers

Kleurcode voor de specifieke vergunningen:

Louter professioneel segment

Actief in het huishoudelijke en professionele segment

Tijdelijk niet beschikbaar voor het huishoudelijke segment (op 01.05.2023)

Voormalige leverancier die geen vergunning meer heeft

Leveranciers GAS			
	Vergunning	Actief in 2022	Actief in 2021
ALIX ²³	V		
ANTARGAZ BELGIUM	V	V	V
AXPO BENELUX	V	V	V
BELGIAN ECO ENERGY (BEE)	V	V	V
BOLT ENERGIE (BOLT)	V	V	V
CORETEC TRADING (POOLING GAZ)	V	V	V
DATS 24	V	V	V
ELECTRABEL (ENGIE)	V	V	V
ELEGANT	V	V	V
ELEXYS		V	V
ELINDUS	V	V	V
ENECO BELGIUM	V	V	V
ENERGIE 2030		V	V
ENERGY2BUSINESS			V
ENI GAS POWER	V	V	V
EOLY	V	V	V
ESSENT BELGIUM	V	V	V
GAS NATURAL EUROPE (NATURGY ENERGY GROUP)	V		
GREENCHOICE	V		
LUMINUS	V	V	V
NATGAS	V		
OCTA+ ENERGIE		V	V
OMV GAS MARKETING & TRADING BELGIUM	V	V	V
POWER ONLINE (MEGA)	V	V	V
RWE SUPPLY & TRADING	V		
SCHOLT ENERGY CONTROL	V	V	V
TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM (ex LAMPIRIS)	V	V	V
VLAAMS ENERGIEBEDRIJF	V	V	V
WATZ		V	V
WINGAS	V	V	V

²³ Recent verkregen vergunning (in april 2023)

Leveranciers ELEKTRICITEIT			
	Vergunning	Actief in 2022	Actief in 2021
ALIX ²⁴	V		
ANTARGAZ BELGIUM	V	V	V
ASPIRAVI ENERGY	V	V	V
AXPO BENELUX	V	V	V
BELGIAN ECO ENERGY (BEE)	V	V	V
BOLT	V		
DATS 24	V	V	V
ECOPOWER	V	V	V
ELECTRABEL (ENGIE)	V	V	V
ELEGANT	V	V	V
ELEXYS		V	V
ELINDUS	V	V	V
ENDESA	V		
ENECO BELGIUM	V	V	V
ENERGIE I&V BELGIE	V		
ENERGIE 2030		V	V
ENERGY CLUSTER	V		
ENERGY2BUSINESS			V
ENERGYVISION	V	V	V
ENI GAS POWER	V	V	V
EOLY	V		
ESSENT BELGIUM	V	V	V
GREENCHOICE	V		
LUMINUS	V	V	V
OCTA+ ENERGIE		V	V
POWER ONLINE (MEGA)	V	V	V
SCHOLT ENERGY CONTROL	V	V	V
TOTALENERGIES POWER & GAS BELGIUM (ex LAMPIRIS)	V	V	V
TREVION	V		
VLAAMS ENERGIEBEDRIJF	V	V	V
YUSO	V		
WATZ		V	V

²⁴ Recent verkregen vergunning (in april 2023)